Πρόγραμμα Ένταξης Νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών στη Δημοτική Εκπαίδευση (ΠΝΕ-ΔΕ)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΥΠΡΟΥ

Πρόγραμμα Ένταξης Νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών στη Δημοτική Εκπαίδευση (ΠΝΕ-ΔΕ)

Η παρούσα έκδοση βασίζεται στους περί Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών και Εκπαιδευτικού Έργου Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης Κανονισμούς του 2025 και 2026, οι οποίοι εκδόθηκαν από το Υπουργικό Συμβούλιο δυνάμει του άρθρου 76 των περί Δημόσιας Εκπαιδευτικής Υπηρεσίας Νόμων του 1969 έως το 2026.

Εποπτεία
Δρ Παυλίνα Χατζηθεοδούλου-Λοϊζίδου
Πρώτη Λειτουργός, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο

Σχεδιασμός έκδοσης
Θεόδωρος Κακουλλής, Λειτουργός Υπηρεσίας Ανάπτυξης Προγραμμάτων

Συντονισμός Προγράμματος
Δρ Κωνσταντίνος Μιχαήλ, Προϊστάμενος Τομέα Επιμόρφωσης
Δρ Στέλιος Ορφανός, Ανώτερος Λειτουργός Εκπαιδευτικού Προγραμματισμού
Δρ Έφη Παπαριστοδήμου, Καθηγήτρια Παιδαγωγικών, Παιδαγωγικό Ινστιτούτο
Μαρία Παντελή, Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου
Γαλάτεια Τριμιθιώτου, Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

Γλωσσική επιμέλεια
Δρ Παναγιώτης Σάββα, Λειτουργός Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ 4

Α. ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ 5

1. Σημασία και αναγκαιότητα του Προγράμματος 5
2. Σκοπός και Στόχοι του Προγράμματος 5
3. Βασικές αρχές ενός προγράμματος μεντορισμού στην Κύπρο 6
4. Ο ρόλος του μέντορα και ο ρόλος του νεοεισερχόμενου εκπαιδευτικού στη σχολική κοινότητα 8

Β. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ 10

1. Α΄ Φάση: Κεντρικές επιμορφώσεις μεντόρων και νεοεισερχομένων 11
2. Β΄ Φάση: Υποστήριξη νεοεισερχομένων από μέντορες σε σχολική βάση 35
3. Γ΄ Φάση: Ημερίδες ολοκλήρωσης του Προγράμματος 37
   3.1. Βεβαίωση παρακολούθησης Προγράμματος 37

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 40

ΠΡΟΛΟΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο προσφέρει από τη σχολική χρονιά 2026-2027 το Πρόγραμμα Νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών (ΠΝΕ-ΔΕ), το οποίο υλοποιείται στο πλαίσιο των περί Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών και Εκπαιδευτικού Έργου Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης Κανονισμών του 2025 και 2026.

Στόχος του Προγράμματος είναι η στήριξη των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών, η καλλιέργεια κουλτούρας συνεργασίας μέσα στο σχολείο και η ανάπτυξη δεξιοτήτων αναστοχασμού και αυτοαξιολόγησης των μεντόρων και των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών.

Η στήριξη και ενδυνάμωση των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών αποτελεί βασικό στόχο των εκπαιδευτικών συστημάτων διαφόρων χωρών. Η Ευρωπαϊκή Ένωση τονίζει την ανάγκη συστηματικής στήριξης των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών κατά τη μετάβασή τους στο επάγγελμα. Ειδικότερα, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στα πορίσματά του σχετικά με τους/τις Ευρωπαίους εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές του μέλλοντος[1] τονίζει ότι απαιτείται ιδιαίτερη μέριμνα για τους/τις νέους/νέες εκπαιδευτικούς, μέσω πρόσθετης καθοδήγησης και μεντορικής υποστήριξης, ώστε να διευκολύνεται η επαγγελματική τους ένταξη και η ανταπόκρισή τους στις ανάγκες που αντιμετωπίζουν. Η κατεύθυνση αυτή αναδεικνύει τη σημασία οργανωμένων προγραμμάτων εισαγωγής, επιμόρφωσης και υποστήριξης ως μέρος μιας συνεχούς πορείας επαγγελματικής ανάπτυξης.

Η εφαρμογή του θεσμού του/της μέντορα, ως μεθόδου ενίσχυσης των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών, συμβάλλει παράλληλα στην προσωπική και επαγγελματική ανάπτυξη τόσο των μεντόρων όσο και των νεοεισερχομένων. Στο πλαίσιο του Προγράμματος, οι μέντορες και οι νεοεισερχόμενοι/νεοεισερχόμενες έχουν την ευκαιρία να επιμορφωθούν σε θέματα που αφορούν στην αποτελεσματικότητα του έργου τους στην αίθουσα διδασκαλίας, καθώς και στον ρόλο τους για την ανάπτυξη της μεντορικής σχέσης.

Η παρούσα έκδοση θα αποτελέσει τον Οδηγό του Προγράμματος όχι μόνο για τους/τις νεοεισερχόμενους/ νεοεισερχόμενες και τους/τις μέντορες που θα συμμετάσχουν σε αυτό, αλλά και για τους/τις εκπαιδευτές/εκπαιδεύτριες που θα διδάξουν στην κεντρική επιμόρφωση και, εν τέλει, για κάθε εκπαιδευτικό που συνειδητοποιεί τη σημασία της συνεργατικής επαγγελματικής μάθησης, στην προσωπική και επαγγελματική πορεία.

Ευχαριστώ τους/τις Λειτουργούς του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου που συνέβαλαν με επαγγελματισμό στον σχεδιασμό και την εφαρμογή του Προγράμματος.

Δρ Έλενα Χατζηκακού,
Διευθύντρια Παιδαγωγικού Ινστιτούτου

[1]Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. (2020). Συμπεράσματα του Συμβουλίου για τους Ευρωπαίους εκπαιδευτικούς και εκπαιδευτές για το μέλλον (2020/C 193/04). *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, C 193*, 11–19. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX:52020XG0609(02)

Α. ΣΗΜΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΤΗ ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

1. Σημασία και Αναγκαιότητα του Προγράμματος

Η θεσμοθέτηση και εφαρμογή Προγράμματος Υποστήριξης των Νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών στην Κύπρο αποτελεί σημαντική προϋπόθεση για την ομαλή επαγγελματική τους ένταξη και τη συνεχή ανάπτυξη της εκπαιδευτικής τους πρακτικής. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στην έκθεση της Διεθνούς Επιτροπής UNESCO για το μέλλον της εκπαίδευσης:

> *Σε κάθε επάγγελμα, δεν υπάρχει τίποτα πιο σημαντικό από το πώς καλωσορίζονται και κοινωνικοποιούνται οι νέες γενιές. Τα εισαγωγικά προγράμματα θα πρέπει να υποστηρίζουν τους αρχάριους εκπαιδευτικούς καθ' όλη τη διάρκεια των κρίσιμων πρώτων ετών τους, με συνεργατικές δομές, για να προγραμματίζουν μαθήματα και να καθοδηγούνται από πιο έμπειρους συναδέλφους. Αυτή η μεταβατική φάση μεταξύ προετοιμασίας και επαγγελματικής πρακτικής είναι η πιο καθοριστική στην επαγγελματική ζωή των εκπαιδευτικών* (UNESCO, 2025, σ. 97).

Στο πλαίσιο των Κανονισμών για την Αξιολόγηση των Εκπαιδευτικών και του Εκπαιδευτικού Έργου του 2025 και 2026, προβλέπεται η προσφορά Προγράμματος νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών με στόχο τη συστηματική υποστήριξή τους, κατά την πρώτη περίοδο της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας.

Η μετάβαση από την αρχική εκπαίδευση στην άσκηση του επαγγέλματος συνιστά μια ιδιαίτερα απαιτητική περίοδο, κατά την οποία οι νέοι/νέες εκπαιδευτικοί καλούνται να ανταποκριθούν σε σύνθετες διδακτικές, παιδαγωγικές και οργανωτικές απαιτήσεις, ενώ παράλληλα διαμορφώνουν την επαγγελματική τους ταυτότητα και εντάσσονται στην κουλτούρα της σχολικής μονάδας. Η διεθνής βιβλιογραφία (Keese et al., 2023) καταδεικνύει ότι τα οργανωμένα προγράμματα εισαγωγής (induction) και μεντορισμού μπορούν να έχουν θετική επίδραση σε σημαντικές διαστάσεις της επαγγελματικής πορείας των νέων εκπαιδευτικών, όπως η επαγγελματική αποτελεσματικότητα, η αυτοπεποίθηση, η διατήρηση στο επάγγελμα και ευρύτερα τα αποτελέσματα για τους/τις μαθητές/μαθήτριες. Η αναγκαιότητα μιας τέτοιας οργανωμένης υποστήριξης αποκτά ιδιαίτερη σημασία στο κυπριακό εκπαιδευτικό πλαίσιο, καθώς τα ευρήματα της TALIS 2024 δείχνουν ότι η συμμετοχή σε προγράμματα εισαγωγής δεν είναι καθολική (OECD, 2025β). Τα δεδομένα αυτά ενισχύουν την ανάγκη για ένα περισσότερο συνεκτικό και οργανωμένο πλαίσιο υποστήριξης, στο οποίο ο μεντορισμός δεν θα λειτουργεί αποσπασματικά ή άτυπα, αλλά θα αποτελεί βασικό και θεσμοθετημένο στοιχείο της επαγγελματικής εισαγωγής των νέων εκπαιδευτικών. Επομένως, ένα σύγχρονο Πρόγραμμα για τους/τις νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικούς στην Κύπρο θα ήταν σκόπιμο να υπερβαίνει τη λογική μιας απλής ενημέρωσης ή διοικητικής υποδοχής και να συγκροτείται σε ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο επαγγελματικής μάθησης, συνεργασίας, αναστοχασμού και μεντορικής υποστήριξης, με στόχο τη σταδιακή ανάπτυξη της επαγγελματικής αυτονομίας και επάρκειας των νέων εκπαιδευτικών.

2. Σκοπός και Στόχοι του Προγράμματος

Γενικός σκοπός του Προγράμματος Νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών στη Δημοτική Εκπαίδευση (ΠΝΕ-ΔΕ) είναι η συστηματική υποστήριξη των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών κατά την πρώτη περίοδο της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας, μέσω μιας δομημένης διαδικασίας επαγγελματικής μάθησης που θα υλοποιηθεί μέσα από δραστηριότητες επιμόρφωσης, μεντορικής υποστήριξης και αναστοχαστικής πρακτικής. Το Πρόγραμμα επιδιώκει να διασφαλίσει την ομαλή επαγγελματική ένταξη των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών, την ανάπτυξη γνώσεων, δεξιοτήτων και στάσεων που ενισχύουν την αποτελεσματικότητά τους, την ενδυνάμωση της επαγγελματικής τους ταυτότητας και τη βελτίωση της ποιότητας διδασκαλίας και της παρεχόμενης εκπαίδευσης. Αναλυτικά, οι στόχοι του Προγράμματος είναι:

i. **Η διευκόλυνση της ομαλής επαγγελματικής ένταξης** των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών στη σχολική μονάδα και

στο εκπαιδευτικό σύστημα της Κύπρου, υποστηρίζοντας την εξοικείωσή τους με το θεσμικό, διοικητικό, παιδαγωγικό και οργανωτικό πλαίσιο μέσα στο οποίο καλούνται να εργαστούν.

ii. **Η ενίσχυση της σύνδεσης της αρχικής εκπαίδευσης με τη συνεχή επαγγελματική μάθηση**, βοηθώντας τους/τις νέους/νέες εκπαιδευτικούς να αναγνωρίζουν τόσο τις προσωπικές όσο και τις συλλογικές τους ανάγκες στο πλαίσιο του προγράμματος συνεχούς επαγγελματικής μάθησης, μέσω του οποίου θα γίνεται η διάγνωση των αναγκών και η παροχή ευκαιριών επαγγελματικής ανάπτυξης, όπως προβλέπεται στους Κανονισμούς Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών και Εκπαιδευτικού Έργου.

iii. **Η υποστήριξη της αποτελεσματικής διαχείρισης της τάξης**, με ιδιαίτερη έμφαση στη διαχείριση της μαθητικής συμπεριφοράς, στη δημιουργία θετικού και συμπεριληπτικού μαθησιακού περιβάλλοντος και στην πρόληψη και αντιμετώπιση προβλημάτων που μπορεί να προκύψουν στην καθημερινή σχολική πράξη.

iv. **Η καλλιέργεια της αναστοχαστικής πρακτικής**, ενθαρρύνοντας τους/τις νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικούς να σχεδιάζουν, να αναλύουν συστηματικά τις διδακτικές τους επιλογές, να αξιοποιούν την ανατροφοδότηση και να εντοπίζουν οι ίδιοι περιοχές προς βελτίωση και περαιτέρω ανάπτυξη.

v. **Η καλλιέργεια σχέσεων συνεργασίας και επαγγελματικής μάθησης** μεταξύ νεοεισερχόμενων και έμπειρων εκπαιδευτικών, ενισχύοντας την ανταλλαγή γνώσεων, εμπειριών και καλών πρακτικών, περιορίζοντας την επαγγελματική απομόνωση των νέων εκπαιδευτικών και εντάσσοντας τη μεντορική σχέση στις διαδικασίες επαγγελματικής μάθησης στο σχολείο.

3. Βασικές Αρχές ενός Προγράμματος Ένταξης Νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών στην Κύπρο

Οι βασικές αρχές του σχεδιασμού του Προγράμματος δίνονται στο γραφικό που ακολουθεί και αναλύονται συνοπτικά στη συνέχεια.

ΟΙ 7 ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

3.1. Συστηματικότητα και θεσμική οργάνωση

Το Πρόγραμμα αποτελεί μια δομημένη και θεσμοθετημένη διαδικασία επαγγελματικής ένταξης και όχι μια άτυπη σχέση «βοήθειας» μεταξύ ενός/μίας έμπειρου και ενός/μίας νέου/νέας εκπαιδευτικού. Η διεθνής βιβλιογραφία δείχνει ότι τα προγράμματα εισδοχής έχουν θετικές επιδράσεις σε εκπαιδευτικούς και μαθητές/μαθήτριες, ενώ η έρευνα TALIS υπογραμμίζει τη σημασία της οργανωμένης υποστήριξης κατά την είσοδο στο επάγγελμα (Keese et al., 2023).

3.2. Εξατομίκευση και ανταπόκριση στις ανάγκες του/της νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης

Ο σχεδιασμός του Προγράμματος είναι προσαρμοσμένος στις ανάγκες του/της νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης εκπαιδευτικού. Οι ανάγκες ενός/μιας εκπαιδευτικού μπορεί να αφορούν τη διαχείριση της τάξης, τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας, τις ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, τη χρήση ψηφιακών εργαλείων ή την ανάπτυξη της επαγγελματικής του ταυτότητας (OECD, 2025α). Η μεντορική σχέση που θα αναπτυχθεί ανάμεσα στους/στις εκπαιδευτικούς αναμένεται να εστιάσει σε αυτές τις ανάγκες.

3.3. Εμπιστοσύνη, ασφάλεια και μη αξιολογικός χαρακτήρας

Η σχέση μέντορα–νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης βασίζεται στην εμπιστοσύνη, τον σεβασμό, την εχεμύθεια και τον ανοιχτό διάλογο. Ο/Η μέντορας αναμένεται να λειτουργεί ως υποστηρικτής/υποστηρίκτρια και συνεργάτης/συνεργάτιδα στην επαγγελματική ανάπτυξη. Όταν μέντορες και νεοεισερχόμενοι/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικοί έχουν διαφορετικές αντιλήψεις για τον ρόλο του/της μέντορα, μπορεί να περιοριστεί η αποτελεσματικότητα της σχέσης (Curtis et al., 2024). Επομένως, οι ρόλοι και οι προσδοκίες κάθε ρόλου συμφωνούνται εξαρχής.

3.4. Συνεργατική και αμφίδρομη μάθηση

Ο μεντορισμός αντιμετωπίζει τη σχέση μέντορα – νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης ως διαδικασία συνεργατικής μάθησης, μέσα από την οποία ωφελούνται και μαθαίνουν και οι δύο. Για παράδειγμα ο/η μέντορας προσφέρει εμπειρία και τεχνογνωσία, αλλά και οι νεοεισερχόμενοι/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικοί μπορούν να φέρουν νέες ιδέες, γνώσεις, ψηφιακές δεξιότητες και κυρίως διαφορετικές οπτικές της καθημερινής εκπαιδευτικής πρακτικής. Συνεπώς, ο/η μέντορας και ο /η νεοεισερχόμενος/νεοεισερχόμενη μπορούν να ωφεληθούν επαγγελματικά από όλη τη διαδικασία μεντορισμού (Schatz, Oppenheimer & Goldenberg, 2024).

3.5. Εστίαση στην πραγματική εκπαιδευτική πρακτική

Ο μεντορισμός συνδέεται άμεσα με πραγματικές συνθήκες της σχολικής τάξης και αναδεικνύει ιδιαίτερα τη σημασία της ανατροφοδότησης, της συν-διδασκαλίας, του κοινού σχεδιασμού και της ισχυρής σχέσης μέντορα και νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών. Ενδεικτικές πρακτικές που δύναται να χρησιμοποιηθούν είναι: κοινός σχεδιασμός μαθημάτων, παρακολούθηση διδασκαλίας, συνδιδασκαλία, ανατροφοδότηση, ανάλυση περιστατικών, συζήτηση για τη διαχείριση της τάξης, από κοινού ανάλυση μαθητικών εργασιών, αναστοχασμός μετά τη διδασκαλία (Reichenberg et al., 2025).

3.6. Αναστοχασμός και ανάπτυξη επαγγελματικής αυτονομίας

Το Πρόγραμμα οδηγεί σταδιακά στην αυτονομία, στην αυτοαξιολόγηση και στην ικανότητα του/της εκπαιδευτικού να αναγνωρίζει και να επιλύει μόνος/μόνη του/της επαγγελματικά προβλήματα. Ο μεντορισμός, επομένως, θα πρέπει να μετακινείται σταδιακά από την άμεση καθοδήγηση στον επαγγελματικό διάλογο και τον αναστοχασμό.

3.7. Υποστήριξη της επαγγελματικής ταυτότητας και ευημερίας

Οι νεοεισερχόμενοι/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικοί καλούνται να διαμορφώσουν αντίληψη για το «ποιος/ποια είμαι ως εκπαιδευτικός» και να αναπτύξουν την αίσθηση της επαγγελματικής επάρκειας και του «ανήκειν». Η μεντορική υποστήριξη συνδέεται άμεσα με την ανάπτυξη της επαγγελματικής ταυτότητας, αφού οι εκπαιδευτικοί με μέντορα εμφανίζουν, σε αρκετά εκπαιδευτικά συστήματα, υψηλότερη εργασιακή ικανοποίηση και ευημερία (Abramson & Schachter, 2024).

4. Ο Ρόλος του Μέντορα και ο Ρόλος των Νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών στη Σχολική Κοινότητα

Με βάση τα πιο πάνω η σχέση μεντόρων και νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών αποτελεί τον πυρήνα του Προγράμματος και θα πρέπει να χαρακτηρίζεται από εμπιστοσύνη, αμοιβαιότητα, σεβασμό, ενεργητική ακρόαση, ανοιχτό διάλογο και κοινή ευθύνη για τη διαδικασία επαγγελματικής μάθησης. Η σαφής κατανόηση των ρόλων και των προσδοκιών από την αρχή της συνεργασίας είναι καθοριστική, καθώς διαφορετικές αντιλήψεις σχετικά με τον ρόλο του/της μέντορα μπορεί να δημιουργήσουν εντάσεις και να περιορίσουν την αποτελεσματικότητα της σχέσης (Curtis et al., 2024). Για τον λόγο αυτό, η σχέση θα πρέπει να ξεκινά με μια σαφή συμφωνία σχετικά με τους στόχους, τη συχνότητα των συναντήσεων, την εμπιστευτικότητα, τον τρόπο παροχής ανατροφοδότησης και τα όρια της υποστήριξης. Επομένως, η επιτυχία της σχέσης δεν αποτιμάται από τον βαθμό στον οποίο ο/η νεοεισερχόμενος/νεοεισερχόμενη «ακολουθεί» τις οδηγίες του/της μέντορα, αλλά από τον βαθμό στον οποίο αναπτύσσει σταδιακά την ικανότητα να αναστοχάζεται, να λαμβάνει τεκμηριωμένες παιδαγωγικές αποφάσεις και να λειτουργεί με μεγαλύτερη επαγγελματική αυτονομία.

4.1. Ο ρόλος του/της Μέντορα

Ο/Η μέντορας είναι ένας/μία έμπειρος/έμπειρη και κατάλληλα προετοιμασμένος/η εκπαιδευτικός, που αναλαμβάνει να υποστηρίξει συστηματικά τον/την νεοεισερχόμενο εκπαιδευτικό κατά την αρχική περίοδο της επαγγελματικής του πορείας, λειτουργώντας ως συνεργάτης/συνεργάτιδα, καθοδηγητής/καθοδηγήτρια, διευκολυντής/διευκολύντρια της μάθησης και πρότυπο επαγγελματικής πρακτικής. Ο ρόλος αυτός δεν περιορίζεται στη μεταφορά γνώσεων και εμπειριών, αλλά περιλαμβάνει τη δημιουργία μιας σχέσης εμπιστοσύνης, την παροχή παιδαγωγικής και συναισθηματικής υποστήριξης, την παρατήρηση και συζήτηση της διδακτικής πρακτικής, την παροχή εποικοδομητικής ανατροφοδότησης, τον κοινό σχεδιασμό και την ενθάρρυνση του αναστοχασμού. Παράλληλα, ο/η μέντορας διευκολύνει την ένταξη των νεοεισερχόμενων στη σχολική κοινότητα, τους βοηθά να κατανοήσουν το θεσμικό και οργανωτικό πλαίσιο του σχολείου και τους υποστηρίζει στην αντιμετώπιση πραγματικών επαγγελματικών προκλήσεων, χωρίς να υποκαθιστά την προσωπική τους κρίση και αυτονομία. Η αποτελεσματική μεντορική σχέση προϋποθέτει σαφή κατανόηση του ρόλου, επαγγελματική επάρκεια του/της μέντορα, δεξιότητες επικοινωνίας και ανατροφοδότησης, καθώς και κατάλληλη προετοιμασία και συνεχή υποστήριξη των ίδιων των μεντόρων (Baco et al., 2023; Curtis et al., 2024).

4.2. Ο ρόλος του/της Νεοεισερχόμενου/Νεοεισερχόμενης Εκπαιδευτικού

Ο/Η νεοεισερχόμενος/νεοεισερχόμενη εκπαιδευτικός αποτελεί ενεργό και υπεύθυνο/η συμμετέχοντα/συμμετέχουσα στη διαδικασία του μεντορισμού και όχι παθητικό αποδέκτη οδηγιών ή συμβουλών. Καλείται να συμμετέχει ενεργά στη διαμόρφωση των στόχων της μεντορικής σχέσης, να αναγνωρίζει τις προσωπικές και επαγγελματικές του ανάγκες, να θέτει ερωτήματα και να εκφράζει προβληματισμούς, να συμμετέχει στον σχεδιασμό και την αξιολόγηση της διδακτικής του/της πρακτικής και να αξιοποιεί την ανατροφοδότηση που λαμβάνει. Η ενεργός συμμετοχή του/της είναι απαραίτητη, καθώς η αποτελεσματική μεντορική σχέση οικοδομείται μέσα από τον διάλογο, τη συνεργασία και τη συνδιαμόρφωση της επαγγελματικής μάθησης και όχι μέσα από μια μονομερή σχέση μετάδοσης γνώσεων. Συνάμα,, αναλαμβάνει την ευθύνη για τον προσωπικό του/της αναστοχασμό και τη σταδιακή ανάπτυξη της επαγγελματικής του αυτονομίας, επιδιώκοντας να μετατρέπει την εμπειρία, την καθοδήγηση και την ανατροφοδότηση σε προσωπική γνώση και βελτιωμένη εκπαιδευτική πρακτική. Οι νεοεισερχόμενοι/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικοί αποδίδουν ιδιαίτερη σημασία στην επαγγελματική επάρκεια του/της μέντορα, στη δέσμευσή του/της στη διαδικασία και στην ποιότητα της διδακτικής υποστήριξης, γεγονός που αναδεικνύει τη σημασία της αμοιβαιότητας και της σαφούς συμφωνίας ως προς τις προσδοκίες και τις ευθύνες κάθε πλευράς (Matsko et al., 2023; Curtis et al., 2024). Επομένως, ο/η νεοεισερχόμενος/νεοεισερχόμενη εκπαιδευτικός θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως ενεργός/η συνδιαμορφωτής/συνδιαμορφώτρια της μεντορικής διαδικασίας, με σταδιακή μετατόπιση από την ανάγκη καθοδήγησης προς την επαγγελματική αυτονομία και τη διά βίου επαγγελματική μάθηση.

ΑΝΑΦΟΡΕΣ

Abramson, L. L., & Schachter, E. P. (2024). Beginning teachers navigating identity development transitions: Identity motives and commitment to teaching. *Education Sciences, 14*(11), Article 1170. https://doi.org/10.3390/educsci14111170

Baco, C., Derobertmasure, A., Bocquillon, M., & Demeuse, M. (2023). Initial teacher training: Validation of a competence reference framework for the training of mentor teachers/cooperating teachers. *Frontiers in Education, 7*, Article 1010831. https://doi.org/10.3389/feduc.2022.1010831

Curtis, E., Nguyen, H. T. M., Larsen, E., & Loughland, T. (2024). The positioning tensions between early career teachers' and mentors' perceptions of the mentor role. *British Educational Research Journal, 50*(3), 1327–1349. https://doi.org/10.1002/berj.3974

Keese, J., Thompson, C. G., Waxman, H. C., McIntush, K., & Svajda-Hardy, M. (2023). A worthwhile endeavor? A meta-analysis of research on formalized novice teacher induction programs. *Educational Research Review, 38*, Article 100505. https://doi.org/10.1016/j.edurev.2022.100505

Matsko, K. K., Ko, E. K., Bressman, S., Mozer, L., & Winter, J. S. (2023). Two sides of a coin: Examining mentor and student teacher relationships during student teaching. *Teaching and Teacher Education, 130*, Article 104139. https://doi.org/10.1016/j.tate.2023.104139

OECD. (2025a). *Results from TALIS 2024 – country notes: Cyprus*. https://www.oecd.org/en/publications/results-from-talis-2024-country-notes_e127f9e2-en/cyprus_9350e952-en.html

OECD. (2025b). *Results from TALIS 2024: The state of teaching*. OECD Publishing. https://doi.org/10.1787/90df6235-en

Reichenberg, J. S., Gallagher, M., & Dudkowski, G. (2025). Co-creating a mentor academy within a school–university partnership: Continuity in effective mentoring of teacher candidates, novice teachers and beyond. *PDS Partners: Bridging Research to Practice, 20*(2), 90–102. https://doi.org/10.1108/PDSP-07-2024-0009

Schatz Oppenheimer, O., & Goldenberg, J. (2024). The impact of professional mentoring on mentors of novice-teachers. *International Journal of Mentoring and Coaching in Education, 13*(1), 122–141. https://doi.org/10.1108/IJMCE-08-2022-0070

Διεθνής Επιτροπή για το Μέλλον της Εκπαίδευσης. (2025). *Ας οραματιστούμε και πάλι το μέλλον μας μαζί: Ένα νέο κοινωνικό συμβόλαιο για την εκπαίδευση*. UNESCO; ΙΝΕ ΓΣΕΕ; Ελληνική Εθνική Επιτροπή για την UNESCO.

Β. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το Πρόγραμμα Ένταξης Νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών στη Δημοτική Εκπαίδευση (ΠΝΕ-ΔΕ) εφαρμόζεται από τη σχολική χρονιά 2026-2027, ως πρόγραμμα διάρκειας μίας σχολικής χρονιάς και αναπτύσσεται σε τρεις διαδοχικές φάσεις, όπως παρουσιάζεται πιο κάτω:

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΦΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΝΕ-ΔΕ

Α΄ ΦΑΣΗ

Κεντρικές επιμορφώσεις
μεντόρων και νεοεισερχομένων

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ
Νοέμβριος 2026 - Δεκέμβριος 2026

Β΄ ΦΑΣΗ

Υποστήριξη νεοεισερχομένων
από μέντορες σε σχολική βάση

ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ
Νοέμβριος 2026 - Μάιος 2026
Ενδεικτική διάρκεια: 18 εβδομάδες

Γ΄ ΦΑΣΗ

Ημερίδες ολοκλήρωσης
του προγράμματος

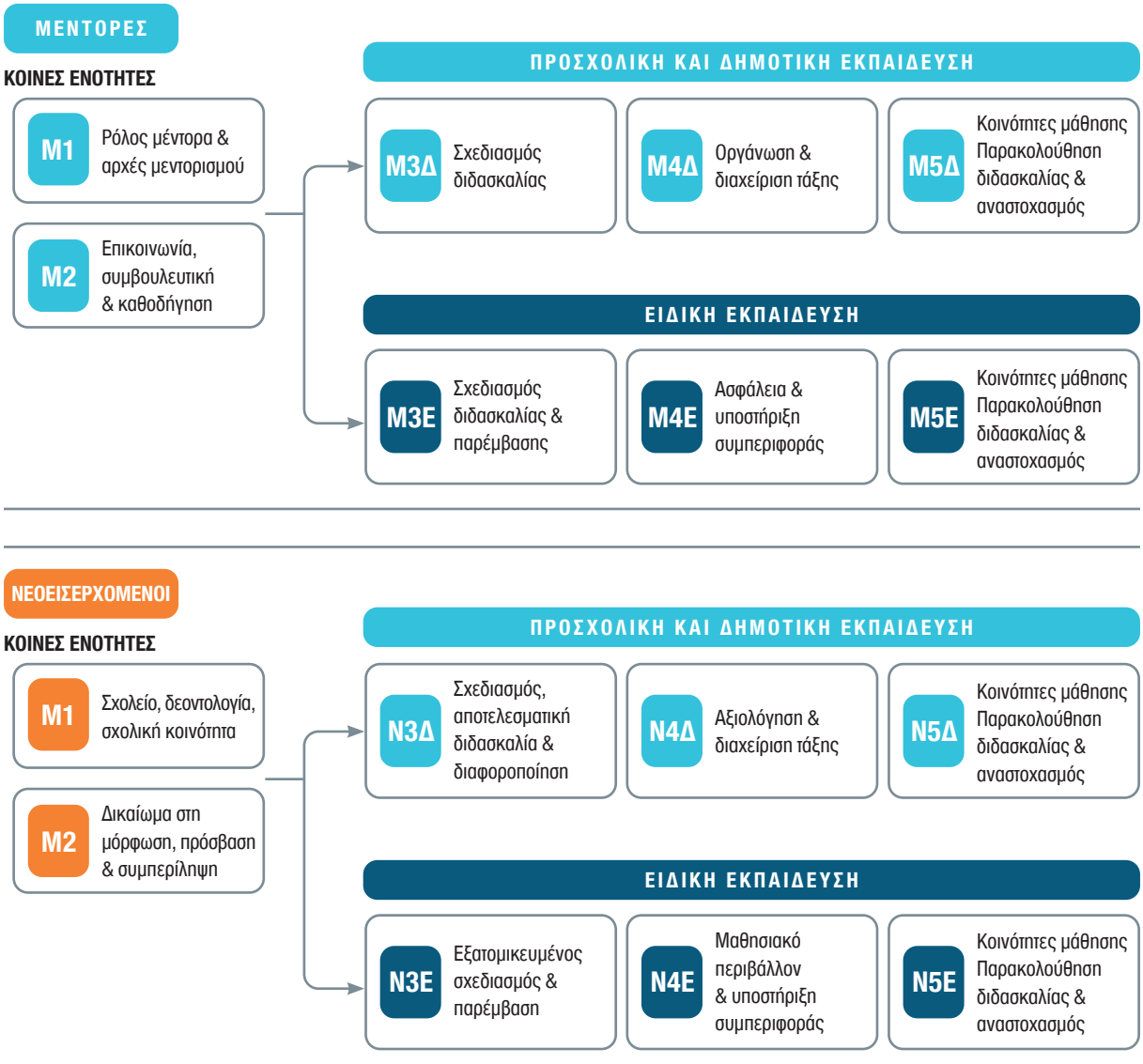
ΧΡΟΝΟΔΙΑΓΡΑΜΜΑ
Μάιος 2026

1. Α΄ ΦΑΣΗ: ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΕΙΣ ΜΕΝΤΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ (ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2026)

Η πρώτη φάση εφαρμογής περιλαμβάνει την επιμόρφωση μεντόρων και νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών, ώστε να δημιουργηθούν προϋποθέσεις σύνδεσης των μελών της κάθε ομάδας με τελικό στόχο τον μετασχηματισμό κάθε ομάδας σε δίκτυο / κοινότητα πρακτικής. Το περιεχόμενο των θεματικών ενοτήτων έχει προσαρμοστεί ανάλογα με την ομάδα συμμετεχόντων/συμμετεχουσών (Προσχολική και Δημοτική Εκπαίδευση ή Ειδική Εκπαίδευση), όπως φαίνεται πιο κάτω:

ΔΙΑΔΡΟΜΕΣ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΣΤΗΝ Α΄ ΦΑΣΗ

Κοινές ενότητες και διαφοροποίηση ανά εκπαιδευτικό πλαίσιο

Όλοι οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες παρακολουθούν από κοινού τις θεματικές ενότητες Μ1, Μ2 (για Μέντορες) και Ν1, Ν2 (για Νεοεισερχόμενους/Νεοεισερχόμενες). Το περιεχόμενο του Προγράμματος διαφοροποιείται στις θεματικές ενότητες Μ3, Μ4 και Μ5 του Προγράμματος επιμόρφωσης μεντόρων και στις θεματικές ενότητες Ν3, Ν4 και Ν5 του Προγράμματος επιμόρφωσης νεοεισερχομένων, ανάλογα με το αν οι εκπαιδευτικοί προέρχονται από την Προσχολική και Δημοτική Εκπαίδευση ή την Ειδική Εκπαίδευση.

1.1. ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΜΕΝΤΟΡΩΝ ΣΕ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Η επιμόρφωση μεντόρων έχει διάρκεια είκοσι πέντε (25) διδακτικών περιόδων και θα υλοποιηθεί σε κεντρικό επίπεδο, ανά επαρχία (Λευκωσία, Λεμεσός, Λάρνακα και Πάφος), μεταξύ Νοεμβρίου-Δεκεμβρίου 2026. Η ασύγχρονη εκπαίδευση θα προσφέρεται είτε πριν είτε μετά τη διά ζώσης εκπαίδευση, ανάλογα με τη θεματική ενότητα. Το υλικό της ασύγχρονης εκπαίδευσης που θα χρησιμοποιηθεί στην κάθε συνάντηση είναι αναρτημένο στο διαδικτυακό περιβάλλον μάθησης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (https://cpielearn.pi.ac.cy/moodle/).

Στις υποχρεώσεις όλων των συμμετεχόντων/συμμετεχουσών Δημοτικής Εκπαίδευσης περιλαμβάνεται η μελέτη του υλικού ασύγχρονης διδασκαλίας, η ενεργός συμμετοχή στις διά ζώσης συναντήσεις και η συμπλήρωση του αναστοχαστικού ημερολογίου (Εντυπο Α1 στο Παράρτημα).

Η ετοιμασία του αναστοχαστικού ημερολογίου αποτελεί ουσιαστικό μέρος της μαθησιακής διαδικασίας και συνάδει με τον αναστοχαστικό προσανατολισμό του Προγράμματος. Το αναστοχαστικό ημερολόγιο συμπληρώνεται για τις φάσεις Α' και Β' του Προγράμματος. Σε αυτό, οι μέντορες καταγράφουν τις σκέψεις, τις εμπειρίες και τα ερωτήματα, τα οποία αναδύονται μέσα από τη συμμετοχή τους στις επιμορφωτικές δραστηριότητες της Α' Φάσης, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο επεξεργάζονται τις γνώσεις και τις προσεγγίσεις που παρουσιάζονται σε σχέση με τον ρόλο τους ως μεντόρων στη Β' Φάση του Προγράμματος. Η συμπλήρωση του ημερολογίου σε καμία περίπτωση δεν συνιστά πρακτική αξιολόγησης και δεν αποσκοπεί στην αξιολόγηση της επίδοσης ή της επάρκειας των μελών που συμμετέχουν στο Πρόγραμμα. Τα ημερολόγια θα υποβληθούν στο τέλος της Β' Φάσης στην ομάδα συντονισμού του Προγράμματος ώστε να αξιοποιηθούν στην Γ' Φάση του Προγράμματος.

Αντίστοιχα, στις υποχρεώσεις όλων των συμμετεχόντων/συμμετεχουσών Ειδικής Εκπαίδευσης περιλαμβάνεται α) η προετοιμασία ενός ανωνυμοποιημένου περιστατικού ή σεναρίου από το δικό τους πλαίσιο εργασίας, για άσκηση παρατήρησης και ανατροφοδότησης, β) η εξοικείωση με τα έντυπα παρατήρησης και αναστοχαστικής συζήτησης του προγράμματος και με τα έντυπα ασφάλειας του σχολείου τους, γ) η ενεργός συμμετοχή στη διά ζώσης συνάντηση και εφαρμογή στην ενδοσχολική φάση και δ) η συμπλήρωση αναστοχαστικού ημερολογίου.

Το περιεχόμενο του Προγράμματος επιμόρφωσης μεντόρων περιλαμβάνει τις πιο κάτω θεματικές ενότητες:

Θεματική Ενότητα	Σελ.
Μ1: Ρόλος του μέντορα και αρχές μεντορισμού. (Για μέντορες Δημοτικής και Ειδικής Εκπαίδευσης)	13
Μ2: Δεξιότητες επικοινωνίας και συμβουλευτική. (Για μέντορες Δημοτικής και Ειδικής Εκπαίδευσης)	15
Μ3Δ: Καθοδήγηση νεοεισερχομένων (Αποτελεσματική διδασκαλία). (Για μέντορες στη Δημοτική Εκπαίδευση)	16
Μ3Ε: Σχεδιασμός Διδασκαλίας και Παρέμβασης στην Ειδική Εκπαίδευση: Καθοδήγηση Νεοεισερχομένων στον Συν-σχεδιασμό, στην Αποτελεσματική Διδασκαλία και στην Εκτίμηση Κινδύνου. (Για μέντορες στην Ειδική Εκπαίδευση)	17
Μ4Δ: Καθοδήγηση Νεοεισερχομένων (Διαχείριση τάξης). (Για μέντορες στη Δημοτική Εκπαίδευση)	18
Μ4Ε: Καθοδήγηση Νεοεισερχομένων στην Οργάνωση και Διαχείριση της Τάξης στην Ειδική Εκπαίδευση: Ασφαλές Περιβάλλον, Θετική Υποστήριξη Συμπεριφοράς και Εκτίμηση Κινδύνου. (Για μέντορες στην Ειδική Εκπαίδευση)	19
Μ5Δ: Μεθοδολογίες παρακολούθησης Διδασκαλίας και Επαγγελματικός Αναστοχασμός στο Πλαίσιο Επαγγελματικών Κοινοτήτων Μάθησης. (Για μέντορες στη Δημοτική Εκπαίδευση)	20
Μ5Ε: Παρατήρηση Διδασκαλίας και Παρέμβασης και Παροχή Ανατροφοδότησης στην Ειδική Εκπαίδευση: Επαγγελματικός Αναστοχασμός, Ασφάλεια και Εκτίμηση Κινδύνου. (Για μέντορες στην Ειδική Εκπαίδευση)	21

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Μ1

Τίτλος θεματικής ενότητας	Εισαγωγή στο Πρόγραμμα Ο ρόλος του μέντορα και το θεσμικό του πλαίσιο Αρχές μεντορισμού και επαγγελματική καθοδήγηση εκπαιδευτικών
Κωδικός ενότητας	ΠΝΕ-ΔΕ: Μ1
Εισηγήτριες	Δρ Ρόη Χαλαμανδάρη, Δρ Μαρία Ηρακλέους

Περιγραφή θεματικής ενότητας

Η ενότητα αποτελεί μια εισαγωγή στο Πρόγραμμα Νεοεισερχόμενων Εκπαιδευτικών στη Δημοτική Εκπαίδευση (ΠΝΕ-ΔΕ) με ιδιαίτερη έμφαση στον ρόλο του/της μέντορα καθώς και στις βασικές αρχές και τα «συστατικά» της αποτελεσματικής μεντορικής σχέσης, σε ένα καλά δομημένο πλαίσιο επαγγελματικής μάθησης και ανάπτυξης για τους/τις νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικούς. Το mentoring στο πλαίσιο αυτό θεωρείται μια κρίσιμη διαδικασία επαγγελματικής μετάβασης, παιδαγωγικής υποστήριξης και ψυχοσυναισθηματικής ενδυνάμωσης του/της νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης εκπαιδευτικού στην πορεία του/της προς ολοένα και μεγαλύτερη και ουσιαστικότερη συμμετοχή στη σχολική κοινότητα, ως ενεργός/ή εκπαιδευτικός. Ο/Η μέντορας θεωρείται πρόσωπο κλειδί στην επαγγελματική καθοδήγηση και ψυχοκοινωνική στήριξη του/της νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης εκπαιδευτικού που αντιμετωπίζει μια σειρά προκλήσεων ως επαγγελματίας σε μεταβατικό στάδιο. Στη συγκεκριμένη ενότητα θα διερευνηθούν οι προκλήσεις και οι ανάγκες του/της νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης εκπαιδευτικού προτού γίνει εστίαση στα συστατικά της μεντορικής σχέσης, στους σημαντικούς, πολλαπλούς, σύνθετους και πολύτιμους ρόλους του μέντορα και στη δυναμική της μεντορικής σχέσης ως μέσου επαγγελματικής μάθησης και επαγγελματικής μετάβασης.

Στόχοι θεματικής ενότητας

Οι μέντορες:

- Να προετοιμαστούν για την αποτελεσματική άσκηση του ρόλου τους, μέσα από την κατανόηση του θεσμικού πλαισίου και των βασικών αρχών του mentoring.
- Να αναπτύξουν μια κοινή αντίληψη για τον ρόλο του/της μέντορα ως βασικού υποστηρικτή/υποστηρίκτριας της επαγγελματικής ένταξης και ανάπτυξης των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών, με έμφαση στη δημιουργία μιας σχέσης εμπιστοσύνης, συνεργασίας και υποστήριξης.
- Να εξοικειωθούν με τις βασικές αρχές του μεντορισμού και τους τρόπους, μέσω των οποίων οικοδομείται μια ουσιαστική μεντορική σχέση που μπορεί να συμβάλει αποτελεσματικά στην επαγγελματική ένταξη των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών.

Περιεχόμενο θεματικής ενότητας

- Εισαγωγή στο Πρόγραμμα: ενημέρωση για τα διαδικαστικά ζητήματα που αφορούν το Πρόγραμμα (σκοπός και επιμέρους στόχοι, διάρκεια, περιεχόμενο συναντήσεων).
- Ο ρόλος του/της μέντορα και το θεσμικό του πλαίσιο: αποσαφήνιση ζητημάτων που αφορούν τη δεοντολογία και τις ευθύνες του μέντορα, προσδιορισμός των αναγκών και των ιδιαιτεροτήτων του νεοεισερχόμενου, δημιουργία σχέσης εμπιστοσύνης μεταξύ μέντορα και νεοεισερχόμενου.
- Βασικές αρχές μεντορισμού: αρχές που διέπουν τη σχέση μέντορα–νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης· διάκριση όρων και ρόλων (μέντορας, κριτικός φίλος, αξιολογητής).

- Επαγγελματική καθοδήγηση εκπαιδευτικών: τρόποι και διαδικασία ένταξης στον επαγγελματικό χώρο μέσα από ένα οργανωμένο πρόγραμμα που συμβάλλει στη σταδιακή ανάληψη ευθύνης, ώστε να στηρίξει και να ενδυναμώσει την αυτοπεποίθηση και την αίσθηση επαγγελματικής επάρκειας του νεοεισερχόμενου εκπαιδευτικού.
- Οι ανάγκες των νεοεισερχομένων: διερεύνηση των ιδιαίτερων αναγκών των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών και συζήτηση για την ανάγκη ο/η μέντορας να υποστηρίξει τον/τη νεοεισερχόμενο/η εκπαιδευτικό με γνώμονα αυτές ακριβώς τις ανάγκες.
- Ψυχική ανθεκτικότητα: εισαγωγή στην έννοια της ψυχικής ανθεκτικότητας του/της εκπαιδευτικού και στη μεντορική σχέση ως μέσο ψυχικής ενδυνάμωσης του νεοεισερχόμενου εκπαιδευτικού.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Μ2

Τίτλος θεματικής ενότητας	Δεξιότητες επικοινωνίας για τον μέντορα: Συμβουλευτική και τεχνικές καθοδήγησης
Κωδικός ενότητας	ΠΝΕ-ΔΕ: Μ2
Εισηγήτριες	Δρ΄Ελενα Χριστοφίδου, Δρ Σάββας Τρίχας

Περιγραφή θεματικής ενότητας

Η ενότητα εστιάζει στην ανάπτυξη των επικοινωνιακών δεξιοτήτων που χρειάζεται ο/η μέντορας για να οικοδομήσει σχέση εμπιστοσύνης με τον/την νεοεισερχόμενο/νεοεισερχόμενη εκπαιδευτικό. Μέσα από βιωματικές δραστηριότητες, οι μέντορες εξοικειώνονται με δεξιότητες συμβουλευτικής –ενεργητική ακρόαση, εμπιστευτικότητα, αναστοχαστικός διάλογος– και τεχνικές εποικοδομητικής ανατροφοδότησης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη μη λεκτική επικοινωνία ως εργαλείο αναγνώρισης του συναισθηματικού φορτίου του συνομιλητή, καθώς και σε πρακτικές τεχνικές διαχείρισης άγχους και φόρτου εργασίας.

Στόχοι θεματικής ενότητας

Οι μέντορες:

- Να εφαρμόζουν βασικές δεξιότητες επικοινωνίας (ενεργητική ακρόαση, εμπιστευτικότητα, αναστοχαστικός διάλογος) στη σχέση τους με τον/τη νεοεισερχόμενο/η εκπαιδευτικό.
- Να χρησιμοποιούν πρακτικά τη μη λεκτική επικοινωνία (ύφος, στάση σώματος, εκφράσεις προσώπου) για την οικοδόμηση σχέσης εμπιστοσύνης και ψυχολογικής ασφάλειας.
- Να αξιοποιούν τεχνικές προσοχής (attention) και αφήγησης (storytelling) για την ενίσχυση της αποτελεσματικής επικοινωνίας στη μεντορική σχέση.
- Να παρέχουν ποιοτική, εποικοδομητική ανατροφοδότηση που ενισχύει τον επαγγελματικό αναστοχασμό του/της νεοεισερχομένου/ης εκπαιδευτικού.
- Να εφαρμόζουν τεχνικές διαχείρισης άγχους και φόρτου εργασίας, προάγοντας την ψυχική ανθεκτικότητα τη δική τους και του/της νεοεισερχομένου/ης.

Περιεχόμενο θεματικής ενότητας

- Βασικές δεξιότητες επικοινωνίας του μέντορα: ενεργητική ακρόαση, εμπιστευτικότητα, αναστοχαστικός διάλογος, διάκριση ανάμεσα σε «μηνύματα εγώ» και «μηνύματα εσύ».
- Η μη λεκτική διάσταση της επικοινωνίας: τόνος φωνής, στάση σώματος, εκφράσεις προσώπου, και ο ρόλος τους στην οικοδόμηση εμπιστοσύνης και ψυχολογικής ασφάλειας.
- Η σημασία της προσοχής (attention) ως προϋπόθεσης ουσιαστικής επικοινωνίας και η αξιοποίηση της αφήγησης (storytelling) ως εργαλείου σύνδεσης και ενίσχυσης της μεντορικής σχέσης.
- Η τριμερής δομή αποτελεσματικής ανατροφοδότησης (περιγραφή – επίδραση – προτάσεις) και εφαρμογή της σε σενάρια από τη μεντορική πρακτική.
- Τεχνικές αναγνώρισης ενδείξεων άγχους ή κόπωσης στον/στη νεοεισερχόμενο/η και τεχνικές διαχείρισης άγχους και φόρτου εργασίας, με έμφαση στην ισορροπία προσωπικής-επαγγελματικής ζωής.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Μ3Δ

Τίτλος θεματικής ενότητας	Σχεδιασμός διδασκαλίας. Καθοδήγηση νεοεισερχόμενων στην αποτελεσματική διδασκαλία
Κωδικός ενότητας	ΠΝΕ-ΔΕ: Μ2
Εισηγήτριες	Δρ΄Ελενα Χριστοφίδου, Δρ Σάββας Τρίχας

Περιγραφή θεματικής ενότητας

Η ενότητα εστιάζει στην ανάπτυξη των επικοινωνιακών δεξιοτήτων που χρειάζεται ο/η μέντορας για να οικοδομήσει σχέση εμπιστοσύνης με τον/την νεοεισερχόμενο/νεοεισερχόμενη εκπαιδευτικό. Μέσα από βιωματικές δραστηριότητες, οι μέντορες εξοικειώνονται με δεξιότητες συμβουλευτικής –ενεργητική ακρόαση, εμπιστευτικότητα, αναστοχαστικός διάλογος– και τεχνικές εποικοδομητικής ανατροφοδότησης. Ιδιαίτερη έμφαση δίνεται στη μη λεκτική επικοινωνία ως εργαλείο αναγνώρισης του συναισθηματικού φορτίου του συνομιλητή, καθώς και σε πρακτικές τεχνικές διαχείρισης άγχους και φόρτου εργασίας.

Στόχοι θεματικής ενότητας

Οι μέντορες:

- Να εφαρμόζουν βασικές δεξιότητες επικοινωνίας (ενεργητική ακρόαση, εμπιστευτικότητα, αναστοχαστικός διάλογος) στη σχέση τους με τον/τη νεοεισερχόμενο/η εκπαιδευτικό.
- Να χρησιμοποιούν πρακτικά τη μη λεκτική επικοινωνία (ύφος, στάση σώματος, εκφράσεις προσώπου) για την οικοδόμηση σχέσης εμπιστοσύνης και ψυχολογικής ασφάλειας.
- Να αξιοποιούν τεχνικές προσοχής (attention) και αφήγησης (storytelling) για την ενίσχυση της αποτελεσματικής επικοινωνίας στη μεντορική σχέση.
- Να παρέχουν ποιοτική, εποικοδομητική ανατροφοδότηση που ενισχύει τον επαγγελματικό αναστοχασμό του/της νεοεισερχομένου/ης εκπαιδευτικού.
- Να εφαρμόζουν τεχνικές διαχείρισης άγχους και φόρτου εργασίας, προάγοντας την ψυχική ανθεκτικότητα τη δική τους και του/της νεοεισερχομένου/ης.

Περιεχόμενο θεματικής ενότητας

- Παράγοντες Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας βάσει Δυναμικού Μοντέλου (Creemers & Kyriakides)
- Διδακτικός Σχεδιασμός: Βασικά Δομικά Στοιχεία Σχεδίου Μαθήματος - Σχέδιο Μαθήματος
- Διαφοροποίηση Διδασκαλίας και Μάθησης
  - Παιδαγωγική και Οργανωτική Διαφοροποίηση
- Αναστοχασμός Εκπαιδευτικού

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Μ3Ε

Τίτλος θεματικής ενότητας	Σχεδιασμός διδασκαλίας και παρέμβασης στην Ειδική Εκπαίδευση: Καθοδήγηση νεοεισερχομένων στον συν-σχεδιασμό, στην αποτελεσματική διδασκαλία και στην εκτίμηση κινδύνου
Κωδικός ενότητας	ΠΝΕ-ΔΕ: Μ3Ε
Εισηγήτριες	Νέφη Χαραλάμπους Darden, Ερμιόνη Χατζηδημήτρη, Καλλισθένη Ανδρέου, Νικολίνα Νικολάου

Περιγραφή θεματικής ενότητας

Η ενότητα προετοιμάζει τους/τις μέντορες της ειδικής εκπαίδευσης (ειδικούς εκπαιδευτικούς, θεραπευτές, εκπαιδευτικούς φυσικής αγωγής κ.ά.) να υποστηρίζουν τους/τις νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες στον σχεδιασμό της διδασκαλίας και της θεραπευτικής παρέμβασης. Πλαίσιο αναφοράς αποτελεί το Δυναμικό Μοντέλο Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας, ενώ ο σχεδιασμός προσεγγίζεται ως δυναμική, μη γραμμική και συνεχιζόμενη διαδικασία.

Κεντρικό εργαλείο είναι ο συν-σχεδιασμός, με αφετηρία τον Καθολικό Σχεδιασμό για τη Μάθηση και το Ατομικό Πρόγραμμα Εκπαίδευσης (στο εξής ΑΠΕ) κάθε μαθητή και μαθήτριας, που οδηγεί σταδιακά τον/την νεοεισερχόμενο/η στην αυτονομία. Ο σχεδιασμός είναι διεπιστημονικός, αξιοποιεί τις προτεραιότητες των οικογενειών και ενσωματώνει την εκτίμηση κινδύνου για τους χώρους, τις συνεδρίες ένας προς έναν και τις ομάδες μαθητών/μαθητριών. Στη διά ζώσης συνάντηση εφαρμόζονται τα στάδια του συν-σχεδιασμού και της εκτίμησης κινδύνου σε ανωνυμοποιημένα σενάρια.

Στόχοι θεματικής ενότητας

Οι μέντορες:

- Να αξιοποιούν τα χαρακτηριστικά της αποτελεσματικής διδασκαλίας και παρέμβασης ως πλαίσιο σχεδιασμού.
- Να εφαρμόζουν τα στάδια του συν-σχεδιασμού ως εργαλείο σταδιακής ανάπτυξης της αυτονομίας του/της νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης.
- Να καθοδηγούν τους/τις νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες στον σχεδιασμό μαθημάτων και συνεδριών με αφετηρία τον Καθολικό Σχεδιασμό για τη Μάθηση και τους στόχους του ΑΠΕ, με διαφοροποίηση (ειδικοί εκπαιδευτικοί) ή εξατομίκευση (θεραπευτές) και διαμορφωτική αξιολόγηση.
- Να ενσωματώνουν στον σχεδιασμό την εκτίμηση κινδύνου, τα μέτρα ασφάλειας, τον ρόλο των σχολικών βοηθών και τα σχέδια δράσης για έκτακτα περιστατικά.
- Να προωθούν τον διεπιστημονικό συν-σχεδιασμό και τη συνεργασία με τις οικογένειες, προσαρμόζοντας την καθοδήγηση στην ειδικότητα του/της νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης.

Περιεχόμενο θεματικής ενότητας

- Αποτελεσματική διδασκαλία και παρέμβαση βάσει του Δυναμικού Μοντέλου.
- Συν-σχεδιασμός μαθήματος ή συνεδρίας: από τη μοντελοποίηση στην αυτονομία.
- Καθολικός Σχεδιασμός για τη Μάθηση και σχεδιασμός με αφετηρία το ΑΠΕ.
- Διαφοροποίηση και εξατομίκευση της παρέμβασης ανά ειδικότητα.
- Διαμορφωτική αξιολόγηση και καταγραφή της προόδου.
- Εκτίμηση κινδύνου: χώροι, συνεδρίες ένας προς έναν, ομάδες μαθητών/μαθητριών.
- Διεπιστημονική συνεργασία, οικογένειες και ρόλος των σχολικών βοηθών.
- Ρόλος του/της μέντορα, καθοδήγηση μεταξύ ειδικοτήτων και δεοντολογία.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Μ4Δ

Τίτλος θεματικής ενότητας	Καθοδήγηση νεοεισερχομένων στην οργάνωση και διαχείριση τάξης
Κωδικός ενότητας	ΠΝΕ-ΔΕ: Μ4Δ
Εισηγήτριες	Μαρία Παντελή, Νίκος Νικολαΐδης

Περιγραφή θεματικής ενότητας

Η ενότητα στοχεύει στην προετοιμασία των μεντόρων για τη στήριξη των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών να αναπτύξουν δεξιότητες, γνώσεις και στρατηγικές στην αποτελεσματική οργάνωση και διαχείριση τάξης, μέσα από την εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών που προάγουν ένα θετικό, ασφαλές και συμπεριληπτικό περιβάλλον που προάγει τη μάθηση, τη συνεργασία και την ευημερία των μαθητών/μαθητριών.

Στόχοι θεματικής ενότητας

Οι μέντορες:

- Να αναγνωρίζουν τις βασικές πτυχές της αποτελεσματικής οργάνωσης και διαχείρισης της τάξης.
- Να καθοδηγούν τους/τις νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικούς να αναπτύξουν δεξιότητες ενεργοποίησης και ενίσχυσης της συμμετοχής των μαθητών και μαθητριών, της συνεργασίας και της υπευθυνότητας μέσα από στοχευμένες στρατηγικές και πρακτικές.
- Να καθοδηγούν τους/τις νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικούς στην οργάνωση του μαθησιακού περιβάλλοντος και των διαδικασιών μάθησης, ώστε οι μαθητές και οι μαθήτριες να αλληλεπιδρούν μέσα σε ένα δομημένο και ασφαλές περιβάλλον.
- Να εφαρμόζουν αποτελεσματικούς τρόπους επικοινωνίας με τους/τις μαθητές/μαθήτριες με σκοπό τη δημιουργία θετικού κλίματος με έμφαση στη συνεργασία, τη δημιουργικότητα και την προώθηση θετικών κοινωνικών συμπεριφορών.
- Να καθοδηγούν τους/τις νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικούς να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν αποτελεσματικούς τρόπους επικοινωνίας με σκοπό τη δημιουργία θετικού κλίματος στην τάξη.

Περιεχόμενο θεματικής ενότητας

Η ενότητα αυτή πραγματεύεται ζητήματα αναφορικά με τις ενέργειες που συγκροτούν την αποτελεσματική οργάνωση και διαχείριση τάξης. Δίνεται έμφαση στους εξής άξονες:

- Ανάπτυξη δεξιοτήτων ανταπόκρισης στην ετερογένεια και την πολυπλοκότητα της σύγχρονης τάξης. Δημιουργία ενός θετικού και ασφαλούς παιδαγωγικού κλίματος.
- Διαμόρφωση ξεκάθαρων κανόνων και ρουτινών.
- Προσεγγίσεις διαχείρισης που ανταποκρίνονται στις ποικίλες κοινωνικοσυναισθηματικές και μαθησιακές ανάγκες των μαθητών και μαθητριών.
- Στρατηγικές ενεργοποίησης και εμπλοκής των μαθητών/μαθητριών στη μαθησιακή διαδικασία.
- Στρατηγικές πρόληψης μη αναμενόμενων συμπεριφορών.
- Πρακτικές προώθησης θετικών κοινωνικών συμπεριφορών.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Μ4Ε

Τίτλος θεματικής ενότητας	Καθοδήγηση νεοεισερχομένων στην οργάνωση και διαχείριση της τάξης στην Ειδική Εκπαίδευση: Ασφαλές περιβάλλον, θετική υποστήριξη συμπεριφοράς και εκτίμηση κινδύνου
Κωδικός ενότητας	ΠΝΕ-ΔΕ: Μ4Ε
Εισηγήτριες	Νέφη Χαραλάμπους Darden, Ερμιόνη Χατζηδημήτρη, Καλλισθένη Ανδρέου, Νικολίνα Νικολάου

Περιγραφή θεματικής ενότητας

Η ενότητα προετοιμάζει τους/τις μέντορες της Ειδικής Εκπαίδευσης (ειδικούς εκπαιδευτικούς, θεραπευτές, εκπαιδευτικούς φυσικής αγωγής κ.ά.) να υποστηρίζουν τους/τις νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες στην οργάνωση και διαχείριση της τάξης, της ειδικής μονάδας και του θεραπευτικού χώρου, στο πλαίσιο των Κανονισμών Λειτουργίας των Δημοτικών Σχολείων.

Η διαχείριση προσεγγίζεται ως προληπτική και παιδαγωγική διαδικασία, με πλαίσιο αναφοράς τον Καθολικό Σχεδιασμό για τη Μάθηση και τη Θετική Υποστήριξη Συμπεριφοράς, σύμφωνα με τον οποίο η συμπεριφορά γίνεται κατανοητή ως επικοινωνία. Η εκτίμηση κινδύνου αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της οργάνωσης, ενώ η συνέπεια ανάμεσα σε εκπαιδευτικούς, θεραπευτές, σχολικούς βοηθούς και οικογένειες στηρίζεται στη συστηματική καταγραφή δεδομένων.

Στη διά ζώσης συνάντηση οι μέντορες επεξεργάζονται ανωνυμοποιημένα σενάρια εκτίμησης κινδύνου και διαχείρισης συμπεριφοράς, με έμφαση στην καθοδήγηση μεταξύ ειδικοτήτων, στα δικαιώματα του παιδιού και στην αποφυγή περιοριστικών πρακτικών.

Στόχοι θεματικής ενότητας

Οι μέντορες:

- Να αποσαφηνίσουν τις αρχές οργάνωσης και διαχείρισης της τάξης στην Ειδική Εκπαίδευση και τις προκλήσεις της ετερογένειας για τους/τις νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες.
- Να καθοδηγούν τους/τις νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες στη δημιουργία θετικού, ασφαλούς και προβλέψιμου κλίματος, με προσβάσιμους κανόνες, ρουτίνες και χώρους βάσει του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση.
- Να καθοδηγούν τους/τις νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες στη Θετική Υποστήριξη Συμπεριφοράς, στην οργανωτική διαφοροποίηση ανά ειδικότητα και στην αξιοποίηση δεδομένων συμπεριφοράς.
- Να συμπεριλαμβάνουν στην οργάνωση της τάξης την εκτίμηση κινδύνου, τον συντονισμό των σχολικών βοηθών και τα σχέδια δράσης για κρίσεις.
- Να προωθούν κοινές πρακτικές με τη διεπιστημονική ομάδα και τις οικογένειες και να υποστηρίζουν τους/τις νεοεισερχόμενους/ες με αναστοχαστικό διάλογο, με σεβασμό στην αξιοπρέπεια του παιδιού.

Περιεχόμενο θεματικής ενότητας

- Ετερογένεια και πολυπλοκότητα της τάξης στην Ειδική Εκπαίδευση.
- Θετικό και ασφαλές κλίμα: κανόνες, ρουτίνες, οπτικά προγράμματα, μεταβάσεις.
- Καθολικός Σχεδιασμός για τη Μάθηση στην οργάνωση του χώρου και των ρουτινών.
- Οργανωτική διαφοροποίηση ανά ειδικότητα και συμβολή των θεραπευτών.
- Θετική Υποστήριξη Συμπεριφοράς και καταγραφή δεδομένων συμπεριφοράς.
- Εκτίμηση κινδύνου και σχέδια δράσης για κρίσεις.
- Διεπιστημονική συνεργασία, οικογένειες και ρόλος των σχολικών βοηθών.
- Ρόλος του/της μέντορα, δικαιώματα του παιδιού και δεοντολογία.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Μ5Δ

Τίτλος θεματικής ενότητας	Μεθοδολογίες παρακολούθησης διδασκαλίας και επαγγελματικός αναστοχασμός στο πλαίσιο επαγγελματικών κοινοτήτων μάθησης
Κωδικός ενότητας	ΠΝΕ-ΔΕ: Μ5Δ
Εισηγήτριες	Δρ΄Εφη Παπαριστοδήμου, Δρ Μαρίνα Μιχαήλ

Περιγραφή θεματικής ενότητας

Σκοπός της ενότητας είναι η ανάδειξη της σημασίας των Επαγγελματικών Κοινοτήτων Μάθησης ως πλαισίου συνεργασίας, παρακολούθησης της διδασκαλίας και επαγγελματικού αναστοχασμού, για τη συνεχή επαγγελματική μάθηση και τη βελτίωση της διδακτικής πρακτικής. Παρουσιάζονται βασικές αρχές και πρακτικές λειτουργίας των Επαγγελματικών Κοινοτήτων Μάθησης με έμφαση στη συνεργασία, την ανταλλαγή πρακτικών και τον επαγγελματικό διάλογο καθώς και βασικές μεθοδολογίες παρακολούθησης μαθήματος, όπως η μελέτη μαθήματος (lesson study). Οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες εξετάζουν πώς τα τεκμήρια από την παρακολούθηση της διδασκαλίας μπορούν να αξιοποιηθούν για τον αναστοχασμό και τη βελτίωση της διδακτικής τους πρακτικής.

Στόχοι θεματικής ενότητας

Οι μέντορες:

- Να αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των Επαγγελματικών Κοινοτήτων Μάθησης.
- Να γνωρίζουν βασικές μεθοδολογίες παρακολούθησης μαθήματος.
- Να αξιοποιούν τη μελέτη μαθήματος (lesson study) ως εργαλείο επαγγελματικής μάθησης, ανατροφοδότησης και βελτίωσης της διδακτικής πρακτικής.
- Να συνδέουν τα δεδομένα που προκύπτουν από την παρακολούθηση της διδασκαλίας με τον επαγγελματικό αναστοχασμό.

Περιεχόμενο θεματικής ενότητας

- Έννοια, σκοπός και βασικές αρχές των Επαγγελματικών Κοινοτήτων Μάθησης και η συμβολή τους στη συνεχή επαγγελματική μάθηση και ανάπτυξη.
- Χαρακτηριστικά μιας αποτελεσματικής επαγγελματικής κοινότητας και προϋποθέσεις συνεργατικής κουλτούρας.
- Μεθοδολογίες και εργαλεία παρακολούθησης της διδασκαλίας.
- Μελέτη μαθήματος (lesson study) και ποιοτικοί κύκλοι διδασκαλίας.
- Παροχή και λήψη εποικοδομητικής ανατροφοδότησης.
- Σύνδεση της παρακολούθησης μαθήματος με τον επαγγελματικό αναστοχασμό.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Μ5Ε

Τίτλος θεματικής ενότητας	Παρατήρηση διδασκαλίας και παρέμβασης και παροχή ανατροφοδότησης στην Ειδική Εκπαίδευση: Επαγγελματικός αναστοχασμός, ασφάλεια και εκτίμηση κινδύνου
Κωδικός ενότητας	ΠΝΕ-ΔΕ: Μ5Ε
Εισηγήτριες	Νέφη Χαραλάμπους Darden, Ερμιόνη Χατζηδημήτρη, Καλλισθένη Ανδρέου, Νικολίνα Νικολάου

Περιγραφή θεματικής ενότητας

Η ενότητα προετοιμάζει τους/τις μέντορες της Ειδικής Εκπαίδευσης (ειδικούς εκπαιδευτικούς, θεραπευτές, εκπαιδευτικούς φυσικής αγωγής κ.ά.) για τη συστηματική παρατήρηση της πρακτικής των νεοεισερχομένων και την παροχή ανατροφοδότησης που ενισχύει τον επαγγελματικό αναστοχασμό. Η παρατήρηση εντάσσεται στην ενδοσχολική φάση του προγράμματος και έχει διαμορφωτικό χαρακτήρα, διακριτό από τον ρόλο του αξιολογητή.

Στην Ειδική Εκπαίδευση η παρατήρηση απαιτεί ευαισθησία ως προς τη ρύθμιση, την ιδιωτικότητα και την αξιοπρέπεια των μαθητών και μαθητριών. Η εκτίμηση κινδύνου εντάσσεται τόσο στον σχεδιασμό όσο και στο περιεχόμενο της παρατήρησης, ενώ ο Καθολικός Σχεδιασμός για τη Μάθηση και τα δεδομένα προόδου ως προς τους στόχους του ΑΠΕ αξιοποιούνται ως κριτήρια ανατροφοδότησης. Η διά ζώσης συνάντηση έχει εργαστηριακό χαρακτήρα (εργαλεία παρατήρησης, ανωνυμοποιημένα περιστατικά, προσομοιώσεις αναστοχαστικών συζητήσεων), με έμφαση στην παρατήρηση μεταξύ ειδικοτήτων και την εμπιστευτικότητα.

Στόχοι θεματικής ενότητας

Οι μέντορες:

- Να αξιοποιούν εργαλεία και πρωτόκολλα συστηματικής παρατήρησης για την αντικειμενική καταγραφή της διδακτικής και θεραπευτικής πράξης.
- Να διακρίνουν τον ρόλο του μέντορα από τον ρόλο του αξιολογητή και να σχεδιάζουν την παρατήρηση με σεβασμό στην ιδιωτικότητα και τη ρύθμιση των μαθητών/μαθητριών.
- Να παρέχουν ανατροφοδότηση για την αποτελεσματικότητα ως προς τους στόχους του ΑΠΕ, την εφαρμογή του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση και τη διαφοροποίηση ή εξατομίκευση ανά ειδικότητα.
- Να παρέχουν ανατροφοδότηση για την ασφάλεια, την εκτίμηση κινδύνου, τον συντονισμό των ενηλίκων και την ετοιμότητα για έκτακτα περιστατικά.
- Να αξιοποιούν αναστοχαστικές ερωτήσεις, προσαρμοσμένες στην ειδικότητα του/της νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης, τηρώντας την εμπιστευτικότητα των παρατηρήσεων.

Περιεχόμενο θεματικής ενότητας

- Μεθοδολογία και μορφές παρατήρησης στην ενδοσχολική φάση.
- Ο ρόλος του μέντορα: μέντορας, κριτικός φίλος/φίλη, αξιολογητής/αξιολογήτρια.
- Ιδιαιτερότητες της παρατήρησης στην Ειδική Εκπαίδευση.
- Κριτήρια παρατήρησης.
  - Καθολικός Σχεδιασμός για τη Μάθηση, στόχοι του ΑΠΕ, διαφοροποίηση.
  - Ασφάλεια, εκτίμηση κινδύνου, συντονισμός ενηλίκων.
- Τεκμηριωμένη ανατροφοδότηση και αναστοχαστικές ερωτήσεις.
- Παρατήρηση μεταξύ ειδικοτήτων και δεοντολογία.

1.2. ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΣΕ ΚΕΝΤΡΙΚΟ ΕΠΙΠΕΔΟ

Η επιμόρφωση νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών έχει διάρκεια είκοσι πέντε (25) διδακτικών περιόδων και θα υλοποιηθεί σε κεντρικό επίπεδο, ανά επαρχία (Λευκωσία, Λεμεσός, Λάρνακα και Πάφος), μεταξύ Νοεμβρίου–Δεκεμβρίου 2026, παράλληλα με την επιμόρφωση των μεντόρων. Η επιμόρφωση νεοεισερχομένων έχει στόχο τη διαμόρφωση κοινής παιδαγωγικής/επαγγελματικής βάσης και ενεργού συμμετοχής στη μεντορική σχέση. Η ασύγχρονη εκπαίδευση θα προσφέρεται είτε πριν είτε μετά τη διά ζώσης εκπαίδευση, ανάλογα με τη θεματική ενότητα. Το υλικό της ασύγχρονης εκπαίδευσης που θα χρησιμοποιηθεί στην κάθε συνάντηση είναι αναρτημένο στο διαδικτυακό περιβάλλον μάθησης του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου (https://cpielearn.pi.ac.cy/moodle/).

Στις υποχρεώσεις όλων των συμμετεχόντων/συμμετεχουσών Δημοτικής Εκπαίδευσης περιλαμβάνεται η μελέτη του υλικού ασύγχρονης διδασκαλίας, η ενεργός συμμετοχή στις διά ζώσης συναντήσεις και η συμπλήρωση αναστοχαστικού ημερολογίου (Εντυπο Α2 στο Παράρτημα).

Όπως και στην περίπτωση των μεντόρων, η ετοιμασία του αναστοχαστικού ημερολογίου αποτελεί ουσιαστικό μέρος της μαθησιακής διαδικασίας και συνάδει με τον αναστοχαστικό προσανατολισμό του Προγράμματος. Το ημερολόγιο συμπληρώνεται για τις φάσεις Α' και Β' του Προγράμματος. Σε αυτό, οι νεοεισερχόμενοι/νεοεισερχόμενες καταγράφουν τις σκέψεις, τις εμπειρίες και τα ερωτήματα, τα οποία αναδύονται μέσα από τη συμμετοχή τους στις επιμορφωτικές δραστηριότητες της Α' Φάσης, καθώς και τον τρόπο με τον οποίο επεξεργάζονται τις γνώσεις και τις προσεγγίσεις που παρουσιάζονται σε σχέση με τον ρόλο τους ως νεοεισερχόμενοι/νεοεισερχόμενες στη Β' Φάση του Προγράμματος. Η συμπλήρωση του ημερολογίου σε καμία περίπτωση δεν συνιστά πρακτική αξιολόγησης και δεν αποσκοπεί στην αξιολόγηση της επίδοσης ή της επάρκειας των συμμετεχόντων/ουσών. Τα ημερολόγια θα υποβληθούν στο τέλος της Β' Φάσης στην ομάδα συντονισμού του Προγράμματος ώστε να αξιοποιηθούν στην Γ' Φάση του Προγράμματος.

Αντίστοιχα, στις υποχρεώσεις όλων των συμμετεχόντων/συμμετεχουσών Ειδικής Εκπαίδευσης περιλαμβάνεται η μελέτη του υλικού των ασύγχρονων διδασκαλιών και ενεργός συμμετοχή στη διά ζώσης συνάντηση, η προετοιμασία ενός ανωνυμοποιημένου προφίλ μαθητή ή μαθήτριας και μιας σύντομης περιγραφής χώρου ή δραστηριότητας για εκτίμηση κινδύνου, η εφαρμογή του συν-σχεδιασμού με τον/την μέντορα στην ενδοσχολική φάση και η συμπλήρωση αναστοχαστικού ημερολογίου του προγράμματος από τους/τις νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες .

Το περιεχόμενο του προγράμματος επιμόρφωσης νεοεισερχομένων περιλαμβάνει τις εξής θεματικές ενότητες:

Θεματική Ενότητα	Σελ.
Ν1: Πλαίσιο λειτουργίας και Κανονισμοί Λειτουργίας του Σχολείου. Επαγγελματική Δεοντολογία και Σχολική Κοινότητα. (Για νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες στη Δημοτική και Ειδική Εκπαίδευση)	23
Ν2: Το δικαίωμα όλων των παιδιών στη μόρφωση: πρόσβαση, συμπερίληψη και προστασία. (Για νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες στη Δημοτική και Ειδική Εκπαίδευση)	24
Ν3Δ: Γνωρίσματα αποτελεσματικής διδασκαλίας. Σχεδιασμός μαθήματος/Διαφοροποίηση διδασκαλίας. (Για νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες στη Δημοτική Εκπαίδευση)	26
Ν3Ε: Αποτελεσματική Διδασκαλία και Παρέμβαση στην Ειδική Εκπαίδευση: Εξατομικευμένος Σχεδιασμός, Διαφοροποίηση, Εκτίμηση Κινδύνου, Αξιολόγηση της Προόδου και Αναστοχασμός. (Για νεοεισερχόμενους/ νεοεισερχόμενες στην Ειδική Εκπαίδευση)	27
Ν4Δ: Γνωρίσματα αποτελεσματικής διδασκαλίας. Αξιολόγηση (διαμορφωτική και τελική), οργάνωση και διαχείριση τάξης. (Για νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες στη Δημοτική Εκπαίδευση)	29
Ν4Ε: Οργάνωση και Διαχείριση του Μαθησιακού Περιβάλλοντος στην Ειδική Εκπαίδευση: Δομή, Θετική Υποστήριξη Συμπεριφοράς, Εκτίμηση Κινδύνου, Ενεργός Συμμετοχή και Αναστοχασμός. (Για νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες στην Ειδική Εκπαίδευση)	31
Ν5Δ: Επαγγελματικές κοινότητες μάθησης και Μεθοδολογίες Παρακολούθησης Διδασκαλίας. Επαγγελματικός Αναστοχασμός. (Για νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες στη Δημοτική Εκπαίδευση)	32
Ν5Ε: Συνεργασία, Παρακολούθηση και Αναστοχασμός στην Ειδική Εκπαίδευση: Η Επαγγελματική Κοινότητα Μάθησης στην Υπηρεσία του Εξατομικευμένου Προγράμματος. (Για νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες στην Ειδική Εκπαίδευση)	33

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Ν1

Τίτλος θεματικής ενότητας	Πλαίσιο λειτουργίας και κανονισμοί λειτουργίας σχολείου: Επαγγελματική δεοντολογία και σχολική κοινότητα
Κωδικός ενότητας	ΠΝΕ-ΔΕ: Ν1
Εισηγήτριες	Δρ Κωνσταντίνος Μιχαήλ

Περιγραφή θεματικής ενότητας

Η ενότητα στοχεύει στην εισαγωγή των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών στις πτυχές που ορίζουν το πλαίσιο λειτουργίας των Δημόσιων Δημοτικών Σχολείων. Ιδιαίτερη έμφαση θα τοποθετηθεί στην αποστολή των σχολείων και στον θεμελιώδη ρόλο που αναμένεται να επιτελούν οι εκπαιδευτικοί για την επίτευξη της αποστολής των σχολείων. Οι νεοεισερχόμενοι/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικοί αναμένεται να γνωρίσουν, μέσα από ανεξάρτητη μελέτη, το περιεχόμενο των Κανονισμών Λειτουργίας των Δημοτικών Σχολείων και των Οδηγιών που εκδίδονται για επιμέρους θέματα, διαμορφώνοντας το κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας των σχολείων μας. Στη διά ζώσης συνάντηση, η έμφαση θα τοποθετηθεί στη διασύνδεση του κανονιστικού πλαισίου με τη σχολική πραγματικότητα και στην πρακτική λειτουργία των θεσμών με αναφορά σε διαδικασίες. Θέματα επαγγελματικής δεοντολογίας και αποτελεσματικής εφαρμογής του συνολικού έργου των σχολείων, πέρα από το τυπικά εκπαιδευτικό, θα κατέχουν κεντρική θέση στην ενότητα. Φιλοδοξία της ενότητας είναι να συμβάλει στην ανάπτυξη μιας βαθιάς κατανόησης του θεσμικού και του κοινωνικοπολιτισμικού πλαισίου λειτουργίας των σχολείων με ταυτόχρονη κατανόηση του ρόλου που αναμένεται να επιτελούν οι εκπαιδευτικοί στη βάση μιας ορθολογικής επαγγελματικής δεοντολογίας.

Στόχοι θεματικής ενότητας

Οι νεοεισερχόμενοι/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικοί:

- Να γνωρίσουν τους κανονισμούς και το πλαίσιο λειτουργίας των Δημόσιων Δημοτικών Σχολείων.
- Να συνδέσουν το θεσμικό πλαίσιο με τις πραγματικότητες του κοινωνικοπολιτισμικού πλαισίου των Δημόσιων Δημοτικών Σχολείων.
- Να διακρίνουν:
  - αποτελεσματικούς τρόπους εφαρμογής του εκπαιδευτικού έργου,
  - αποτελεσματικούς τρόπους επικοινωνίας και ανάπτυξης σχέσεων αλληλεπίδρασης και συνεργασίας με τα παιδιά, τους/τις συναδέλφους, τις οικογένειες και την ευρύτερη σχολική κοινότητα.
  - πρακτικούς τρόπους ενεργοποίησης διαδικασιών που συμβάλλουν στην ολόπλευρη πραγμάτωση του έργου τους, πέρα από το διδακτικό.

Περιεχόμενο θεματικής ενότητας

- Κανονισμοί λειτουργίας των δημοτικών σχολείων: ιδιαίτερη αναφορά στη θεματική «Ομαλή λειτουργία των σχολείων και παιδαγωγικά μέτρα ανάπτυξης κοινωνικής συμπεριφοράς» και στις θεματικές που αφορούν την ασφάλεια και ευημερία των παιδιών «Χειρισμός περιστατικών βίας στην οικογένεια», «Χειρισμός περιστατικών σεξουαλικής κακοποίησης και εκμετάλλευσης».
- Δομή εκπαιδευτικού συστήματος, πλαίσιο λειτουργίας δημοτικών σχολείων.
- Αποτελεσματική επικοινωνία με τις οικογένειες και τη σχολική κοινότητα.
- Ενεργοποίηση διαδικασιών υποστήριξης (ΥΕΨ, ΥΚΕ, ΟΑΠ, ΣΕΑΥΠ κ.ά.).
- Ο/Η εκπαιδευτικός ως αναστοχαζόμενος/η και διαρκώς εξελισσόμενος/η επαγγελματίας.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Ν2

Τίτλος θεματικής ενότητας	Το δικαίωμα των παιδιών στη μόρφωση: πρόσβαση, συμπερίληψη και προστασία
Κωδικός ενότητας	ΠΝΕ-ΔΕ: Ν2
Εισηγήτριες	Μαργαρίτα Κυριάκου, Δρ΄Ελενα Παπαμιχαήλ, Δρ Ευγενία Παρτασή

Περιγραφή θεματικής ενότητας

Η ενότητα στοχεύει στην εισαγωγή των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών σε πολιτικές και πρακτικές του ΥΠΑΝ που διασφαλίζουν το δικαίωμα των παιδιών για πρόσβαση στη μόρφωση και στην προστασία από διάφορες μορφές διακρίσεων και βίας. Συγκεκριμένα, οι εκπαιδευτικοί θα ενημερωθούν για τις πολιτικές που σχετίζονται με τον ρατσισμό, τον σχολικό εκφοβισμό, τη σεξουαλική κακοποίηση και την ένταξη παιδιών με μεταναστευτική βιογραφία. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στον θεμελιώδη ρόλο που αναμένεται να επιτελούν οι εκπαιδευτικοί για αναγνώριση και πρόληψη των μορφών βίας και την προώθηση συμπεριληπτικών πρακτικών ως μέτρο πρόληψης. Μέσα από την ανεξάρτητη μελέτη σχετικών κειμένων, καθώς και τις βιωματικές δραστηριότητες κατά τη διάρκεια συνάντησης, θα επιχειρηθεί η σύνδεση του κανονιστικού πλαισίου με τη σχολική πραγματικότητα μέσα από τη μελέτη και αναστοχασμό σεναρίων. Φιλοδοξία της συγκεκριμένης ενότητας είναι να ενδυναμώσει τους/τις εκπαιδευτικούς τόσο με γνωστικές όσο και αναστοχαστικές δεξιότητες ώστε να αντιμετωπίζουν την πολυπλοκότητα των μορφών διακρίσεων και βίας που μπορεί να βιώνουν τα παιδιά εντός και εκτός σχολείου και να συμβάλλουν στην προστασία τους από αυτές.

Στόχοι θεματικής ενότητας

Οι νεοεισερχόμενοι/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικοί:

- Να γνωρίσουν τις πολιτικές του ΥΠΑΝ:
  - Αντιρατσιστική Πολιτική του ΥΠΑΝ – «Κώδικας Συμπεριφοράς κατά του Ρατσισμού και των Διακρίσεων & Οδηγός Διαχείρισης και Καταγραφής Ρατσιστικών Περιστατικών»
  - Πολιτική Πρόληψης και Διαχείρισης του Σχολικού Εκφοβισμού
  - Πολιτική Αναγνώρισης και Διαχείρισης Περιστατικών Σεξουαλικής Κακοποίησης Παιδιών
  - Πολιτική Ένταξης Παιδιών με Μεταναστευτική Βιογραφία στο Εκπαιδευτικό Σύστημα
  - Αρχές Ειδικής Εκπαίδευσης
- Να συνδέσουν το θεσμικό πλαίσιο με τις πραγματικότητες του κοινωνικοπολιτισμικού πλαισίου των δημόσιων δημοτικών σχολείων.
- Να αναστοχαστούν πάνω στον ρόλο τους σε σχέση με τις λειτουργίες του ρατσισμού, του εκφοβισμού και άλλων μορφών βίας στο σχολείο τους.
- Να συζητήσουν προκλήσεις κατά τη διαχείριση και καταγραφή περιστατικών βίας.
- Να αντιληφθούν την πολυπλοκότητα και άλλων πτυχών του θέματος (π.χ. εμπλοκή ή μη εμπλοκή οικογένειας, θεσμικά εμπόδια, διάφορες πτυχές βίας, ελλιπής αναφορά κ.λπ.).
- Να αναζητούν και να αξιοποιούν τις διαδικασίες που προνοούνται από τις πολιτικές και νομοθεσίες, έτσι ώστε να εφαρμόζονται οι πολιτικές.
- Να καλλιεργήσουν δεξιότητες αποτελεσματικής επικοινωνίας για ανάπτυξη σχέσεων αλληλεπίδρασης και συνεργασίας με τα παιδιά, τους/τις συναδέλφους, τις οικογένειες και την ευρύτερη σχολική κοινότητα.

Περιεχόμενο θεματικής ενότητας

- Πολιτικές ΥΠΑΝ για το δικαίωμα των παιδιών στη μόρφωση: πρόσβαση, συμπερίληψη και προστασία:

- Αντιρατσιστική Πολιτική του ΥΠΑΝ – «Κώδικας Συμπεριφοράς κατά του Ρατσισμού και των Διακρίσεων & Οδηγός Διαχείρισης και Καταγραφής Ρατσιστικών Περιστατικών».
- Πολιτική Πρόληψης και Διαχείρισης του Σχολικού Εκφοβισμού.
- Πολιτική Αναγνώρισης και Διαχείρισης Περιστατικών Σεξουαλικής Κακοποίησης Παιδιών.
- Πολιτική Ένταξης Παιδιών με Μεταναστευτική Βιογραφία στο Εκπαιδευτικό Σύστημα.
- Αρχές Ειδικής Εκπαίδευσης.

- Χρήσιμες έννοιες/ορισμοί σχετικοί με τις πιο πάνω πολιτικές.
- Μελέτη/αξιοποίηση σεναρίων σε ομάδες και αναστοχαστική συζήτηση στην ολομέλεια.
- Πρακτικές συμπερίληψης όλων των παιδιών στη μαθησιακή διαδικασία (προσέγγιση προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, διαφοροποίηση, αξιοποίηση μαθησιακού προφίλ κ.λπ.).

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Ν3Δ

Τίτλος θεματικής ενότητας	Γνωρίσματα αποτελεσματικής διδασκαλίας. Σχεδιασμός μαθήματος / Διαφοροποίηση διδασκαλίας
Κωδικός ενότητας	ΠΝΕ-ΔΕ: Ν3Δ
Εισηγήτριες	Δρ Σοφία Αγαθαγγέλου, Δρ Φλώρια Βαλανίδου

Περιγραφή θεματικής ενότητας

Η ενότητα εστιάζει στη σύνδεση της αποτελεσματικής διδασκαλίας με τον διδακτικό σχεδιασμό και τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας, αναδεικνύοντας τον/την εκπαιδευτικό ως ενεργό σχεδιαστή μαθησιακών εμπειριών που ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των μαθητών/μαθητριών. Στην ενότητα αναλύονται βασικά γνωρίσματα/παράγοντες της αποτελεσματικής διδασκαλίας, που αξιοποιούνται ως πλαίσιο αναφοράς για την κατανόηση και τη βελτίωση της καθημερινής διδακτικής πρακτικής. Ο σχεδιασμός της διδασκαλίας αναλύεται ως δυναμική, μη γραμμική και συνεχιζόμενη διαδικασία, που αρχίζει από τον καθορισμό στόχων, βάσει Αναλυτικού Προγράμματος, λαμβάνοντας, όμως, υπόψη τις ανάγκες, τις προηγούμενες εμπειρίες, τα ενδιαφέροντα και το επίπεδο ετοιμότητας των μαθητών/μαθητριών. Παράλληλα, τονίζεται ότι ο σχεδιασμός δεν αποτελεί μια στατική διαδικασία που ολοκληρώνεται πριν από την είσοδο στην τάξη, αλλά εξελίσσεται και αναπροσαρμόζεται με βάση τα δεδομένα που προκύπτουν κατά τη μαθησιακή διαδικασία. Στο πλαίσιο αυτό, η διαφοροποίηση της διδασκαλίας εξετάζεται ως αναπόσπαστο μέρος του διδακτικού σχεδιασμού και όχι ως πρόσθετη ή αποσπασματική πρακτική.

Μέσα από τη θεματική αυτή ενότητα επιδιώκεται οι νεοεισερχόμενοι/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικοί να αποκτήσουν σαφή κατανόηση του τρόπου με τον οποίο ο συστηματικός σχεδιασμός, η ευελιξία στις διδακτικές επιλογές κι αποφάσεις αλλά και η στοχευμένη διαφοροποίηση συνθέτουν μια αποτελεσματική διδασκαλία που ανταποκρίνεται στην ετερογένεια της σύγχρονης τάξης.

Στόχοι θεματικής ενότητας

Οι νεοεισερχόμενοι/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικοί:

- Να περιγράφουν βασικούς παράγοντες της αποτελεσματικής διδασκαλίας συνδέοντάς τους με συγκεκριμένες διδακτικές επιλογές.
- Να εξηγούν τον διδακτικό σχεδιασμό ως μια δυναμική, μη γραμμική και συνεχιζόμενη διαδικασία που βασίζεται στο Αναλυτικό Πρόγραμμα και λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των μαθητών/μαθητριών.
- Να αναλύουν τρόπους προσαρμογής και τροποποίησης της διδασκαλίας με βάση την ετερογένεια της τάξης, αναγνωρίζοντας τη διαφοροποίηση της διδασκαλίας ως αναπόσπαστο μέρος του διδακτικού σχεδιασμού.
- Να εφαρμόζουν αρχές σχεδιασμού μαθήματος με ευελιξία στις διδακτικές επιλογές και στοχευμένη διαφοροποίηση με στόχο τη δημιουργία ουσιαστικών ευκαιριών μάθησης για όλους/ες τους/τις μαθητές/μαθήτριες.

Περιεχόμενο θεματικής ενότητας

- Παράγοντες Εκπαιδευτικής Αποτελεσματικότητας βάσει Δυναμικού Μοντέλου (Creemers & Kyriakides).
- Διδακτικός Σχεδιασμός: Βασικά Δομικά Στοιχεία Σχεδίου Μαθήματος.
- Διαφοροποίηση Διδασκαλίας και Μάθησης.
  - Παιδαγωγική και Οργανωτική Διαφοροποίηση.
- Αναστοχασμός Εκπαιδευτικού.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Ν3Ε

Τίτλος θεματικής ενότητας	Αποτελεσματική διδασκαλία και παρέμβαση στην Ειδική Εκπαίδευση: Εξατομικευμένος σχεδιασμός, διαφοροποίηση, εκτίμηση κινδύνου, αξιολόγηση της προόδου και αναστοχασμός
Κωδικός ενότητας	ΠΝΕ-ΔΕ: Ν3Ε
Εισηγήτριες	Νέφη Χαραλάμπους Darden, Ερμιόνη Χατζηδημήτρη, Καλλισθένη Ανδρέου, Νικολίνα Νικολάου

Περιγραφή θεματικής ενότητας

Η ενότητα απευθύνεται στους/στις νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικούς και λειτουργούς της Ειδικής Εκπαίδευσης (ειδικούς εκπαιδευτικούς, θεραπευτές/θεραπεύτριες, εκπαιδευτικούς φυσικής αγωγής κ.ά.) και εστιάζει στα γνωρίσματα της αποτελεσματικής διδασκαλίας και παρέμβασης, σε ειδικά σχολεία, ειδικές μονάδες και γενική τάξη. Κεντρικός άξονας είναι η μετάβαση από τη διαφοροποίηση στον εξατομικευμένο σχεδιασμό μέσω του ΑΠΕ, με αφετηρία τον Καθολικό Σχεδιασμό για τη Μάθηση.

Ο σχεδιασμός ενσωματώνει τη διαμορφωτική αξιολόγηση, την εκτίμηση κινδύνου για χώρους, συνεδρίες ένας προς έναν και ομάδες μαθητών, καθώς και τη συνεργασία με τη διεπιστημονική ομάδα, τις οικογένειες και τους σχολικούς βοηθούς. Ο επαγγελματικός αναστοχασμός, με βάση τεκμήρια προόδου ως προς τους στόχους του ΑΠΕ, κλείνει τον κύκλο σχεδιασμού, υλοποίησης και αναπροσαρμογής.

Στη διά ζώσης συνάντηση το πλαίσιο εφαρμόζεται σε ανωνυμοποιημένα προφίλ μαθητών/μαθητριών και σενάρια εκτίμησης κινδύνου, σε σύνδεση με τον συν-σχεδιασμό και τις αναστοχαστικές συζητήσεις με τον/τη μέντορα.

Στόχοι θεματικής ενότητας

Οι νεοεισερχόμενοι εκπαιδευτικοί και λειτουργοί Ειδικής Εκπαίδευσης:

- Να γνωρίσουν τα γνωρίσματα της αποτελεσματικής διδασκαλίας και παρέμβασης στην Ειδική Εκπαίδευση και τη σύνδεσή τους με το ΑΠΕ.
- Να σχεδιάζουν μαθήματα και συνεδρίες με βάση τον Καθολικό Σχεδιασμό για τη Μάθηση και λειτουργικούς, μετρήσιμους στόχους, με διαφοροποίηση (ειδικοί εκπαιδευτικοί) ή εξατομίκευση (θεραπευτές/θεραπεύτριες).
- Να εφαρμόζουν διαμορφωτική αξιολόγηση και συστηματική παρακολούθηση της προόδου για τεκμηριωμένες αποφάσεις.
- Να ενσωματώνουν στον σχεδιασμό την εκτίμηση κινδύνου, τα μέτρα ασφάλειας, τον ρόλο των σχολικών βοηθών και σχέδια δράσης για έκτακτα περιστατικά.
- Να συνεργάζονται με τη διεπιστημονική ομάδα, τις οικογένειες και τον/τη μέντορα μέσω του συν-σχεδιασμού.
- Να αναστοχάζονται κριτικά πάνω στην πρακτική τους με βάση τεκμήρια, τηρώντας την εμπιστευτικότητα.

Περιεχόμενο θεματικής ενότητας

- Γνωρίσματα αποτελεσματικής διδασκαλίας και παρέμβασης στην Ειδική Εκπαίδευση.
- Το ΑΠΕ ως εργαλείο σχεδιασμού: λειτουργικοί και μετρήσιμοι στόχοι.
- Καθολικός Σχεδιασμός για τη Μάθηση και διαφοροποίηση.
  - Παιδαγωγική και οργανωτική διαφοροποίηση (ειδικοί εκπαιδευτικοί).
  - Εξατομίκευση της παρέμβασης και συμβολή των θεραπευτών/θεραπευτριών.

- Διαμορφωτική αξιολόγηση και παρακολούθηση της προόδου.
- Εκτίμηση κινδύνου: χώροι, συνεδρίες ένας προς έναν, ομάδες μαθητών/μαθητριών.
- Διεπιστημονική συνεργασία, οικογένειες και σχολικοί βοηθοί.
- Συν-σχεδιασμός με τον/τη μέντορα.
- Αναστοχασμός με βάση τεκμήρια και δεοντολογία.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Ν4Δ

Τίτλος θεματικής ενότητας	Οργάνωση και διαχείριση τάξης
Κωδικός ενότητας	ΠΝΕ-ΔΕ: Ν4Δ
Εισηγήτριες	Μαρία Παντελή, Νίκος Νικολαΐδης

Περιγραφή θεματικής ενότητας

Η ενότητα στοχεύει στη στήριξη των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών, ώστε να αναπτύξουν δεξιότητες, γνώσεις και στρατηγικές στην αποτελεσματική οργάνωση και διαχείριση τάξης, μέσα από την εφαρμογή παιδαγωγικών πρακτικών που προάγουν ένα θετικό, ασφαλές και συμπεριληπτικό περιβάλλον που προάγει τη μάθηση, τη συνεργασία και την ευημερία των μαθητών/μαθητριών και ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους.

Στόχοι θεματικής ενότητας

Οι νεοεισερχόμενοι/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικοί:

- Να αναγνωρίζουν τις βασικές πτυχές της αποτελεσματικής οργάνωσης και διαχείρισης της τάξης.
- Να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν στοχευμένες πρακτικές που συμβάλλουν στην ενεργοποίηση και ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής των μαθητών/μαθητριών, της συνεργασίας και της υπευθυνότητας.
- Να σχεδιάζουν και να εφαρμόζουν πρακτικές που συμβάλλουν στην οργάνωση του μαθησιακού περιβάλλοντος και των διαδικασιών μάθησης (ρουτίνες), ώστε οι μαθητές/μαθήτριες να αλληλεπιδρούν μέσα σε ένα δομημένο και ασφαλές περιβάλλον.
- Να εφαρμόζουν αποτελεσματικούς τρόπους επικοινωνίας με τους/τις μαθητές/μαθήτριες μέσα από την παιδαγωγική σχέση, με σκοπό τη δημιουργία θετικού κλίματος με έμφαση στη συνεργασία, τη δημιουργικότητα, την προώθηση θετικών κοινωνικών συμπεριφορών και την πρόληψη μη αναμενόμενης συμπεριφοράς.
- Να ενδυναμωθούν στον σχεδιασμό και την εφαρμογή δραστηριοτήτων διαμορφωτικής αξιολόγησης, ώστε να αξιοποιούν τεκμήρια μάθησης για την παροχή αποτελεσματικής ανατροφοδότησης, την προσαρμογή της διδασκαλίας και την ενίσχυση της μαθησιακής προόδου όλων των μαθητών και μαθητριών.
- Να αναπτύξουν την ικανότητα να σχεδιάζουν και να υλοποιούν στοχευμένα και αποτελεσματικά μαθήματα, προσαρμοσμένα στις ανάγκες και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της δικής τους τάξης.

Περιεχόμενο θεματικής ενότητας

Η ενότητα αυτή πραγματεύεται ζητήματα αναφορικά με τις ενέργειες που συγκροτούν την αποτελεσματική οργάνωση και διαχείριση τάξης. Δίνεται έμφαση στους εξής άξονες:

- Ανάπτυξη δεξιοτήτων ανταπόκρισης στην ετερογένεια και την πολυπλοκότητα της σύγχρονης τάξης. Δημιουργία ενός θετικού και ασφαλούς παιδαγωγικού κλίματος.
- Διαμόρφωση ξεκάθαρων ρουτινών.
- Προσεγγίσεις διαχείρισης που ανταποκρίνονται στις ποικίλες κοινωνικοσυναισθηματικές και μαθησιακές ανάγκες των μαθητών/μαθητριών.
- Στρατηγικές ενεργοποίησης και εμπλοκής των μαθητών/μαθητριών στη μαθησιακή διαδικασία.

- Στρατηγικές πρόληψης μη αναμενόμενων συμπεριφορών.
- Πρακτικές προώθησης θετικών κοινωνικών συμπεριφορών.
- Η φιλοσοφία και οι βασικές αρχές της διαμορφωτικής αξιολόγησης.
- Σχεδιασμός δραστηριοτήτων διαμορφωτικής αξιολόγησης και ενσωμάτωσή τους σε σχέδιο μαθήματος.
- Στρατηγικές συλλογής τεκμηρίων μάθησης και αξιοποίησής τους για τη λήψη διδακτικών αποφάσεων.
- Παροχή ποιοτικής ανατροφοδότησης και αξιοποίησή της για τη βελτίωση της μάθησης και της προόδου των μαθητών/μαθητριών γενικότερα.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Ν4Ε

Τίτλος θεματικής ενότητας	Οργάνωση και διαχείριση του μαθησιακού περιβάλλοντος στην Ειδική Εκπαίδευση: Δομή, θετική υποστήριξη συμπεριφοράς, εκτίμηση κινδύνου, ενεργός συμμετοχή και αναστοχασμός
Κωδικός ενότητας	ΠΝΕ-ΔΕ: Ν4Ε
Εισηγήτριες	Νέφη Χαραλάμπους Darden, Ερμιόνη Χατζηδημήτρη, Καλλισθένη Ανδρέου, Νικολίνα Νικολάου

Περιγραφή θεματικής ενότητας

Η ενότητα απευθύνεται στους/στις νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικούς και λειτουργούς της Ειδικής Εκπαίδευσης (ειδικούς εκπαιδευτικούς, θεραπευτές/θεραπεύτριες, εκπαιδευτικούς φυσικής αγωγής κ.ά.) και εστιάζει στην οργάνωση και διαχείριση του μαθησιακού και θεραπευτικού περιβάλλοντος, στο πλαίσιο των Κανονισμών Λειτουργίας των Δημοτικών Σχολείων.

Η διαχείριση προσεγγίζεται ως προληπτική διαδικασία, με πλαίσιο αναφοράς τον Καθολικό Σχεδιασμό για τη Μάθηση και τη Θετική Υποστήριξη Συμπεριφοράς, όπου η συμπεριφορά γίνεται κατανοητή ως επικοινωνία. Η εκτίμηση κινδύνου είναι αναπόσπαστο μέρος της οργάνωσης, ενώ ο αναστοχασμός πάνω σε αποφάσεις ασφάλειας και απαιτητικά περιστατικά ενισχύει την ψυχραιμία και την επαγγελματική ανθεκτικότητα. Στη διά ζώσης συνάντηση αναλύονται ανωνυμοποιημένα περιστατικά, με έμφαση στα δικαιώματα του παιδιού, στην αποφυγή περιοριστικών πρακτικών και στη συνέχεια της μάθησης με τον/τη μέντορα.

Στόχοι θεματικής ενότητας

Οι νεοεισερχόμενοι νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικοί και Λειτουργοί Ειδικής Εκπαίδευσης:

- Να γνωρίσουν τις αρχές οργάνωσης και διαχείρισης της τάξης και του θεραπευτικού χώρου και να κατανοούν τη συμπεριφορά ως επικοινωνία.
- Να δημιουργούν δομημένο, προβλέψιμο και προσβάσιμο περιβάλλον βάσει του Καθολικού Σχεδιασμού για τη Μάθηση, με σαφείς ρουτίνες και μεταβάσεις.
- Να εφαρμόζουν Θετική Υποστήριξη Συμπεριφοράς, οργανωτική διαφοροποίηση ανά ειδικότητα και στρατηγικές ενεργού συμμετοχής και αυτονομίας.
- Να εφαρμόζουν εκτίμηση κινδύνου, καταγραφή δεδομένων συμπεριφοράς και σχέδια δράσης για κρίσεις.
- Να συνεργάζονται με τους/τις σχολικούς/ες βοηθούς, τη διεπιστημονική ομάδα, τις οικογένειες και τον/τη μέντορα.
- Να αναστοχάζονται πάνω στις αποφάσεις τους, φροντίζοντας την ανθεκτικότητά τους και σεβόμενοι την αξιοπρέπεια του παιδιού.

Περιεχόμενο θεματικής ενότητας

- Αρχές οργάνωσης: πρόληψη, δομή, προβλεψιμότητα, θετικό κλίμα.
- Οργάνωση του χώρου, ρουτίνες, οπτικά προγράμματα και μεταβάσεις.
- Καθολικός Σχεδιασμός για τη Μάθηση και οργανωτική διαφοροποίηση ανά ειδικότητα.
- Θετική Υποστήριξη Συμπεριφοράς και καταγραφή δεδομένων συμπεριφοράς.
- Ενεργός συμμετοχή, αυτονομία και κοινωνικές δεξιότητες.
- Εκτίμηση κινδύνου και σχέδια δράσης για κρίσεις.
- Συντονισμός ενηλίκων, διεπιστημονική συνεργασία και οικογένειες.
- Επαγγελματικός αναστοχασμός, ευημερία και ανθεκτικότητα.
- Δικαιώματα του παιδιού και δεοντολογία.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Ν5Δ

Τίτλος θεματικής ενότητας	Μεθοδολογίες παρακολούθησης διδασκαλίας και επαγγελματικός αναστοχασμός στο πλαίσιο επαγγελματικών κοινοτήτων μάθησης
Κωδικός ενότητας	ΠΝΕ-ΔΕ: Ν5Δ
Εισηγήτριες	Δρ΄Εφη Παπαριστοδήμου, Δρ Μαρίνα Μιχαήλ

Περιγραφή θεματικής ενότητας

Σκοπός της ενότητας είναι η ανάδειξη της σημασίας των Επαγγελματικών Κοινοτήτων Μάθησης ως πλαισίου συνεργασίας, παρακολούθησης της διδασκαλίας και επαγγελματικού αναστοχασμού, για τη συνεχή επαγγελματική μάθηση και τη βελτίωση της διδακτικής πρακτικής. Παρουσιάζονται βασικές αρχές και πρακτικές λειτουργίας των Επαγγελματικών Κοινοτήτων Μάθησης με έμφαση στη συνεργασία, την ανταλλαγή πρακτικών και τον επαγγελματικό διάλογο καθώς και βασικές μεθοδολογίες παρακολούθησης μαθήματος, όπως η μελέτη μαθήματος (lesson study). Οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες εξετάζουν πώς τα τεκμήρια από την παρακολούθηση της διδασκαλίας μπορούν να αξιοποιηθούν για τον αναστοχασμό και τη βελτίωση της διδακτικής τους πρακτικής.

Στόχοι θεματικής ενότητας

Οι νεοεισερχόμενοι/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικοί:

- Να αναγνωρίζουν τα βασικά χαρακτηριστικά των Επαγγελματικών Κοινοτήτων Μάθησης.
- Να γνωρίζουν βασικές μεθοδολογίες παρακολούθησης μαθήματος.
- Να αξιοποιούν τη μελέτη μαθήματος (lesson study) ως εργαλείο επαγγελματικής μάθησης, ανατροφοδότησης και βελτίωσης της διδακτικής πρακτικής.
- Να συνδέουν τα δεδομένα που προκύπτουν από την παρακολούθηση της διδασκαλίας με τον επαγγελματικό αναστοχασμό.

Περιεχόμενο θεματικής ενότητας

- Έννοια, σκοπός και βασικές αρχές των Επαγγελματικών Κοινοτήτων Μάθησης και η συμβολή τους στη συνεχή επαγγελματική μάθηση και ανάπτυξη.
- Χαρακτηριστικά μιας αποτελεσματικής επαγγελματικής κοινότητας και προϋποθέσεις συνεργατικής κουλτούρας.
- Μεθοδολογίες και εργαλεία παρακολούθησης της διδασκαλίας.
- Μελέτη μαθήματος (lesson study) και ποιοτικοί κύκλοι διδασκαλίας.
- Παροχή και λήψη εποικοδομητικής ανατροφοδότησης.
- Σύνδεση της παρακολούθησης μαθήματος με τον επαγγελματικό αναστοχασμό.

ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ Ν5Ε

Τίτλος θεματικής ενότητας	Συνεργασία, παρακολούθηση και αναστοχασμός στην Ειδική Εκπαίδευση: Η επαγγελματική κοινότητα μάθησης στην υπηρεσία του εξατομικευμένου προγράμματος
Κωδικός ενότητας	ΠΝΕ-ΔΕ: Ν5Ε
Εισηγήτριες	Νέφη Χαραλάμπους Darden, Ερμιόνη Χατζηδημήτρη, Καλλισθένη Ανδρέου, Νικολίνα Νικολάου

Περιγραφή θεματικής ενότητας

Η ενότητα απευθύνεται στους/στις νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικούς και λειτουργούς της ειδικής εκπαίδευσης (ειδικούς εκπαιδευτικούς, θεραπευτές/θεραπεύτριες, εκπαιδευτικούς φυσικής αγωγής κ.ά.) και αξιοποιεί όσα αναπτύχθηκαν στις ενότητες Ν3Ε και Ν4Ε για τον σχεδιασμό, τη διαφοροποίηση, την αξιολόγηση και τη διαχείριση του μαθησιακού περιβάλλοντος. Εστιάζει στη συνεργατική επαγγελματική μάθηση ως μέσο συνεχούς βελτίωσης της διδασκαλίας και της παρέμβασης, με αφετηρία τη συνεργασία που προβλέπουν οι περί Αγωγής και Εκπαίδευσης Παιδιών με Ειδικές Ανάγκες Νόμοι του 1999 έως 2025 για την κατάρτιση του εξατομικευμένου προγράμματος και την παρακολούθηση της εξέλιξης του παιδιού.

Οι επαγγελματικές κοινότητες μάθησης προσεγγίζονται μέσα από τη διεπιστημονική ομάδα, τα δίκτυα ειδικών μονάδων και ειδικών σχολείων και τη συνεργασία με τους εκπαιδευτικούς της γενικής τάξης. Παρουσιάζονται μεθοδολογίες παρακολούθησης διδασκαλίας και παρέμβασης, όπως η αμοιβαία παρακολούθηση, η Μελέτη Μαθήματος (Lesson Study) και οι κύκλοι συν-διδασκαλίας και ανατροφοδότησης με τον/τη μέντορα, με εργαλεία παρατήρησης που εστιάζουν στην ενεργό συμμετοχή, στην επικοινωνία, στην πρόοδο ως προς τους στόχους του ΑΠΕ και στην εφαρμογή των μέτρων ασφάλειας. Ο επαγγελματικός αναστοχασμός με βάση τεκμήρια μετατρέπει τις παρατηρήσεις σε αποφάσεις αναπροσαρμογής της πρακτικής.

Στη διά ζώσης συνάντηση οι συμμετέχοντες/συμμετέχουσες εφαρμόζουν εργαλεία παρατήρησης σε ανωνυμοποιημένα σενάρια διδασκαλίας και θεραπευτικών συνεδριών και ασκούνται στη διατύπωση και αξιοποίηση ανατροφοδότησης, με σεβασμό στην εμπιστευτικότητα και στην αξιοπρέπεια του παιδιού, σε σύνδεση με την ενδοσχολική φάση του Προγράμματος.

Στόχοι θεματικής ενότητας

Οι νεοεισερχόμενοι/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικοί και Λειτουργοί Ειδικής Εκπαίδευσης:

- Να κατανοήσουν τα χαρακτηριστικά των επαγγελματικών κοινοτήτων μάθησης και τη λειτουργία τους στην Ειδική Εκπαίδευση (διεπιστημονική ομάδα, ειδικές μονάδες, ειδικά σχολεία, γενική τάξη).
- Να γνωρίσουν μεθοδολογίες παρακολούθησης διδασκαλίας και παρέμβασης, όπως η αμοιβαία παρακολούθηση, η Μελέτη Μαθήματος (Lesson Study) και οι κύκλοι συν-διδασκαλίας με τον/τη μέντορα.
- Να χρησιμοποιούν δομημένα εργαλεία παρατήρησης με εστίαση στον σχεδιασμό, στη διαφοροποίηση, στη διαχείριση του περιβάλλοντος και στην ενεργό συμμετοχή των μαθητών/μαθητριών.
- Να συλλέγουν και να ερμηνεύουν τεκμήρια προόδου ως προς τους στόχους του ΑΠΕ και δεδομένα συμπεριφοράς για τη λήψη τεκμηριωμένων αποφάσεων.
- Να δίνουν και να δέχονται εποικοδομητική ανατροφοδότηση στο πλαίσιο της συνεργασίας με τη διεπιστημονική ομάδα, τους σχολικούς βοηθούς και τον/τη μέντορα.
- Να αναστοχάζονται συστηματικά πάνω στην πρακτική τους με τη χρήση αναστοχαστικών μοντέλων και να διαμορφώνουν στόχους επαγγελματικής ανάπτυξης, τηρώντας την εμπιστευτικότητα.

Περιεχόμενο θεματικής ενότητας

- Επαγγελματικές κοινότητες μάθησης: χαρακτηριστικά, κουλτούρα συνεργασίας και εμπιστοσύνης.
- Κοινότητες μάθησης στην Ειδική Εκπαίδευση: διεπιστημονική ομάδα, δίκτυα μονάδων και ειδικών σχολείων, συνεργασία με τη γενική τάξη.
- Μεθοδολογίες παρακολούθησης: αμοιβαία παρακολούθηση, Μελέτη Μαθήματος (Lesson Study), συν-διδασκαλία.
- Εργαλεία και πρωτόκολλα παρατήρησης διδασκαλίας και θεραπευτικών συνεδριών.
- Τεκμήρια προόδου: στόχοι ΑΠΕ, δεδομένα συμπεριφοράς, δείγματα εργασίας.
- Ανατροφοδότηση και αναστοχαστικός διάλογος με τον/τη μέντορα.
- Μοντέλα επαγγελματικού αναστοχασμού και αναστοχαστικό ημερολόγιο.
- Στόχοι επαγγελματικής ανάπτυξης και σχέδιο δράσης για την ενδοσχολική φάση.
- Δεοντολογία της παρακολούθησης: εμπιστευτικότητα, συναίνεση και αξιοπρέπεια του παιδιού.

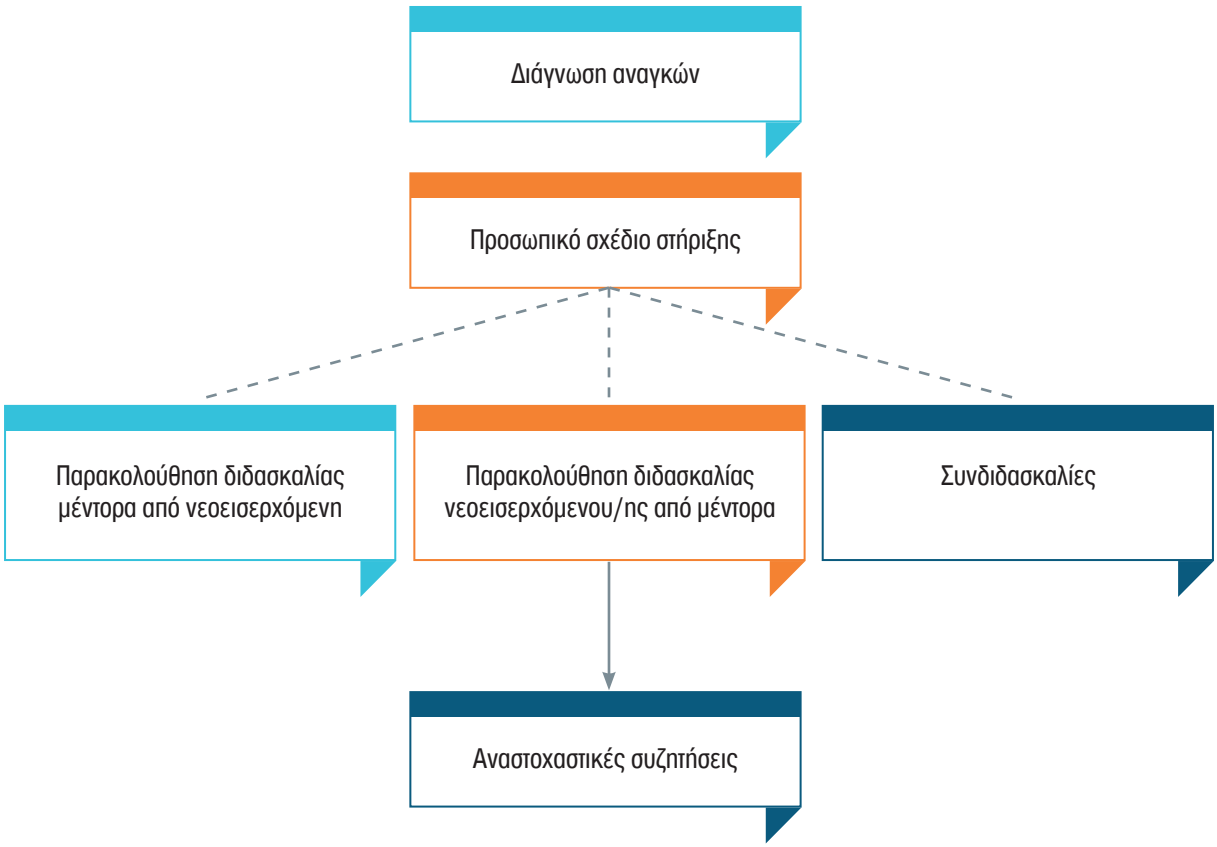
2. Β΄ ΦΑΣΗ: ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΑΠΟ ΜΕΝΤΟΡΕΣ ΣΕ ΣΧΟΛΙΚΗ ΒΑΣΗ

Η ενδοσχολική φάση του ΠΝΕ-ΔΕ αποτελεί τον πυρήνα της διαδικασίας επαγγελματικής ένταξης των νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών, καθώς μεταφέρει τη μάθηση από την αρχική εκπαίδευση και το πλαίσιο της κεντρικής επιμόρφωσης που έχει προηγηθεί στην καθημερινή σχολική πράξη και σχολική πραγματικότητα. Μέσα από τη συνεργατική σχέση που θα αναπτυχθεί ανάμεσα σε μέντορα και νεοεισερχόμενο/νεοεισερχόμενη εκπαιδευτικό και την υλοποίηση στοχευμένων πρακτικών επαγγελματικής μάθησης, οι νεοεισερχόμενοι εκπαιδευτικοί θα έχουν τη δυνατότητα να συνδέσουν τη θεωρία με την πράξη, να αναπτύξουν επαγγελματικές δεξιότητες και να διαμορφώσουν την προσωπική τους επαγγελματική ταυτότητα.

Μέντορες και νεοεισερχόμενοι/νεοεισερχόμενες αναμένεται να αξιοποιήσουν τη θεσμική διευθέτηση για οικοδόμηση μιας επαγγελματικής σχέσης με διαρκή αλληλεπίδραση, η οποία να απλώνεται σε όλο το πλάτος των σχολικών δραστηριοτήτων και σε όλο το μήκος της σχολικής χρονιάς. Με άλλα λόγια, η επαγγελματική σχέση αναμένεται να έχει χαρακτήρα ανοιχτής επικοινωνίας με μαθησιακό προσανατολισμό, μέσα σε πλαίσιο επαγγελματικής δεοντολογίας - πέρα από τις τυπικές υποχρεώσεις για διδασκαλίες και αξιοποίηση εργαλείων αναστοχασμού.

Οι μέντορες και οι νεοεισερχόμενοι εκπαιδευτικοί θα έχουν στη διάθεσή τους υποστηρικτικά εργαλεία, τα οποία θα μπορούν να αξιοποιούν για την οργάνωση και υλοποίηση των πρακτικών επαγγελματικής μάθησης, καθώς και για τον αναστοχασμό πάνω στη διδακτική πράξη. Η υποστήριξη των νεοεισερχομένων από τους/τις μέντορες θα πραγματοποιηθεί σε σχολική βάση με χρονοδιάγραμμα υλοποίησης από τον Νοέμβριο του 2026 μέχρι και τον Μάιο του 2027, με ενδεικτική διάρκεια δεκαοχτώ (18) εβδομάδων. Στο γραφικό που ακολουθεί παρουσιάζονται οι ενδεικτικές πρακτικές υποστήριξης στους/στις νεοεισερχόμενους/νεοεισερχόμενες εκπαιδευτικούς.

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

- **Ανάπτυξη προσωπικού σχεδίου στήριξης:** Με βάση τις ανάγκες που έχουν εντοπιστεί, μέντορας και νεοεισερχόμενος/νεοεισερχόμενη εκπαιδευτικός συνδιαμορφώνουν ένα εξατομικευμένο σχέδιο στήριξης με συγκεκριμένους στόχους και δράσεις. Το σχέδιο αυτό θα λειτουργήσει ως εργαλείο προγραμματισμού και παρακολούθησης της επαγγελματικής πορείας του/της εκπαιδευτικού.
- **Μελέτη μαθήματος τεσσάρων (4) ολοκληρωμένων (40λεπτών ή/και 80 λεπτών) διδασκαλιών μέντορα από τον νεοεισερχόμενο:** Η παρακολούθηση διδασκαλίας του/της μέντορα θα δώσει τη δυνατότητα στον/στην νεοεισερχόμενο/νεοεισερχόμενη εκπαιδευτικό να παρατηρήσει στην πράξη αποτελεσματικές πρακτικές διδασκαλίας και διαχείρισης της τάξης, ενώ θα ενισχύσει την επαγγελματική αναστοχαστική συζήτηση ανάμεσα σε μέντορα και νεοεισερχόμενο/νεοεισερχόμενη εκπαιδευτικό.
- **Μελέτη μαθήματος τουλάχιστον οκτώ (8) ολοκληρωμένων (40λεπτών ή/και 80 λεπτών) διδασκαλιών νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης από τον/την μέντορα:** Η παρακολούθηση της διδασκαλίας του/της νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης εκπαιδευτικού αποτελεί βασικό συστατικό της μεντορικής διαδικασίας. Μέσα από τη μελέτη μαθήματος ο/η μέντορας θα είναι σε θέση να συλλέξει στοιχεία για πρακτικές διδασκαλίας του/της εκπαιδευτικού και να συμβάλει με τεκμηριωμένη και στοχευμένη ανατροφοδότηση και αναστοχαστικά ερωτήματα στη βελτίωση της διδακτικής πρακτικής και την επαγγελματική ανάπτυξη του/της νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης εκπαιδευτικού.
- **Πραγματοποίηση τουλάχιστον τεσσάρων (4) ολοκληρωμένων (40λεπτών ή/και 80 λεπτών) συνδιδασκαλιών:** Η συνδιδασκαλία προσφέρει τη δυνατότητα στον/στην μέντορα και τον/την νεοεισερχόμενο/νεοεισερχόμενη εκπαιδευτικό να σχεδιάσουν, να διδάξουν και να αξιολογήσουν μαζί τη διδασκαλία και τις επιδράσεις των παιδαγωγικών του/της επιλογών στα παιδιά. Μέσα από τη συνεργατική αυτή δραστηριότητα, ενισχύεται η ανταλλαγή εμπειριών, η σταδιακή επαφή του/της νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης εκπαιδευτικού με νέες διδακτικές προσεγγίσεις και η ενίσχυση της επαγγελματικής αυτοπεποίθησης του/της εκπαιδευτικού.
- **Πραγματοποίηση αναστοχαστικών συζητήσεων**, διάρκειας τουλάχιστον μίας διδακτικής περιόδου. Οι αναστοχαστικές συζητήσεις θα πραγματοποιούνται μετά από κάθε συνδιδασκαλία και μελέτη μαθήματος που πραγματοποιείται από τον/την μέντορα ή τον/την νεοεισερχόμενο εκπαιδευτικό.

Για την υποστήριξη της ενδοσχολικής φάσης του Προγράμματος, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο θα διοργανώσει μέχρι και δύο (2) ενδιάμεσες διά ζώσης συναντήσεις με τους/τις μέντορες, με σκοπό την παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης, την ανταλλαγή εμπειριών και πρακτικών, τη συζήτηση δυσκολιών και προκλήσεων και την υποστήριξη και παροχή ανατροφοδότησης. Ο/Η Διευθυντής/Διευθύντρια της σχολικής μονάδας θα έχει σημαντικό συντονιστικό ρόλο στην υλοποίηση της ενδοσχολικής φάσης. Ειδικότερα, θα μεριμνά για τη διευκόλυνση της συνεργασίας μεταξύ μέντορα και νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης εκπαιδευτικού, θα παρακολουθεί τη συνολική πορεία εφαρμογής του Προγράμματος και θα συνεργάζεται, όπου απαιτείται, με τους/τις αρμόδιους/αρμόδιες Λειτουργούς του ΠΙΚ.

3. Γ΄ ΦΑΣΗ: ΗΜΕΡΙΔΕΣ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η Γ΄ Φάση του προγράμματος (Μάϊος 2027) περιλαμβάνει δύο συναντήσεις, με τη μορφή Ημερίδας, σε επαρχιακό επίπεδο, μια στη Λευκωσία και μια στη Λεμεσό, οι οποίες θα αποτελούν το επιστέγασμα του προγράμματος επιμόρφωσης νεοεισερχομένων. Οι μέντορες και οι νεοεισερχόμενοι/νεοεισερχόμενες θα έχουν έτσι την ευκαιρία να παρουσιάσουν τις δράσεις που υλοποίησαν στο σχολείο και να εκφράσουν τις απόψεις τους για το Πρόγραμμα και για το πώς διαμορφώνει τη μετέπειτα πορεία τους. Κατά την Γ΄ φάση του Προγράμματος, οι εκπαιδευτικοί θα έχουν την ευκαιρία να παρουσιάσουν δραστηριότητες και διδακτικές πρακτικές που υλοποίησαν κατά τη διάρκεια της σχολικής χρονιάς, σε σύνδεση με το περιεχόμενο των θεματικών ενοτήτων των επιμορφώσεων της Α΄ φάσης και τις ιδιαίτερες εμφάσεις που δόθηκαν σε αυτές, ώστε να αναδειχθεί ο τρόπος με τον οποίο οι γνώσεις και οι προσεγγίσεις των επιμορφώσεων αξιοποιήθηκαν στην εκπαιδευτική πράξη.

Οι Ημερίδες θα αποτελούν μια οργανωμένη διαδικασία συλλογικού επαγγελματικού αναστοχασμού, ανταλλαγής εμπειριών και διάχυσης πρακτικών, αναδεικνύοντας την επαγγελματική μάθηση και ανάπτυξη που θα έχει προκύψει κατά τη διάρκεια του προγράμματος. Παράλληλα, θα ενισχύουν την κουλτούρα συνεργασίας και θα συμβάλουν στη δημιουργία επαγγελματικών κοινοτήτων μάθησης και πρακτικής μεντόρων και νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών.

Στο πλαίσιο των Ημερίδων θα δοθεί έμφαση στον αναστοχασμό της μεντορικής εμπειρίας, στην παρουσίαση διδακτικών πρακτικών και καινοτόμων παρεμβάσεων, στην ανταλλαγή εμπειριών από τη συνεργασία μέντορα και νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης εκπαιδευτικού, καθώς και στην υλοποίηση Εργαστηρίων με επίκεντρο την ανάλυση διδακτικών περιστατικών, τον σχεδιασμό μαθημάτων και την ανταλλαγή εργαλείων και πρακτικών. Επιπρόσθετα, οι Ημερίδες θα περιλαμβάνουν αποτίμηση των αποτελεσμάτων του Προγράμματος, συλλογή εισηγήσεων για τη βελτίωσή του και αναγνώριση της συμβολής των συμμετεχόντων/συμμετεχουσών, μέσω της απονομής πιστοποιητικών και της ανάδειξης αξιόλογων πρακτικών και ιδεών.

3.1. Βεβαίωση παρακολούθησης προγράμματος

Η συμμετοχή και στις τρεις φάσεις του Προγράμματος είναι **υποχρεωτική** και πηγάζει από τους περί Αξιολόγησης Εκπαιδευτικών και Εκπαιδευτικού Έργου Δημοτικής και Μέσης Εκπαίδευσης Κανονισμών του 2025 και 2026. Για τη συμμετοχή στο Πρόγραμμα, έχουν παραχωρηθεί διευκολύνσεις μίας διδακτικής περιόδου σε κάθε νεοεισερχόμενο/νεοεισερχόμενη και δύο διδακτικών περιόδων σε κάθε μέντορα. Με βάση αυτές τις παραχωρήσεις, δίνεται η δυνατότητα διευθετήσεων στο ωρολόγιο πρόγραμμα, ώστε να διευκολύνεται η συμμετοχή στην επιμόρφωση και να υπάρχει ευχέρεια συναντήσεων και αλληλεπίδρασης μεταξύ μέντορα και νεοεισερχομένων.

Η βεβαίωση παρακολούθησης του Προγράμματος επιμόρφωσης μεντόρων και νεοεισερχόμενων εκπαιδευτικών θα δίνεται μετά την επιτυχή ολοκλήρωση των τριών φάσεων του Προγράμματος όπως δίνεται πιο κάτω:

ΠΟΡΕΙΑ ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΒΕΒΑΙΩΣΕΩΝ ΠΝΕ-ΔΕ

Α΄ ΦΑΣΗ

Κεντρική επιμόρφωση

Παρακολούθηση τουλάχιστον 80%
Υπογραφή παρουσιολογίων

Β΄ ΦΑΣΗ

Ενδοσχολική υποστήριξη

Υποβολή εντύπων Β1, Β2 και Β3 από Διεύθυνση Σχολείου
Υποβολή Αναστοχαστικών Ημερολογίων

Γ΄ ΦΑΣΗ

Ημερίδα Ολοκλήρωσης

Υποχρεωτική συμμετοχή
Υπογραφή παρουσιολογίων

ΟΛΟΚΛΗΡΩΣΗ

Βεβαίωση παρακολούθησης ΠΝΕ-ΔΕ

Με επιτυχή ολοκλήρωση και των τριών φάσεων

Η παρακολούθηση των επιμορφώσεων της Α' Φάσης του Προγράμματος σε ποσοστό τουλάχιστον 80% θα επιβεβαιωθεί μέσω παρουσιολογίων. Με την ολοκλήρωση της Β' φάσης του Προγράμματος ο/η Διευθυντής/Διευθύντρια του σχολείου θα υποβάλει στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο τα έντυπα Β1, Β2 και Β3 και οι εκπαιδευτικοί (μέντορες και νεοεισερχόμενοι) θα υποβάλουν τα αναστοχαστικά τους ημερολόγια. Τέλος η συμμετοχή στην Γ' Φάση του Προγράμματος θα επιβεβαιωθεί μέσω παρουσιολογίων. Με την επιτυχή ολοκλήρωση και των τριών φάσεων, και τη σχετική καταχώριση οι εκπαιδευτικοί θα έχουν τη δυνατότητα έκδοσης βεβαίωσης παρακολούθησης/συμμετοχής στο πλαίσιο του Προγράμματος, μέσω της ηλεκτρονικής πλατφόρμας εγγραφών (https://www.pi-eggrafes.ac.cy/).

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΥΠΡΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ (ΠΝΕ-ΔΕ)

ΕΝΤΥΠΟ ΠΝΕ (Α1):ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΜΕΝΤΟΡΑ

Σχολική Χρονιά _____

Ονοματεπώνυμο μέντορα:	
Σχολείο:	_____ Διευθύντρια/Διευθυντής: _____ Τηλ: _____

Με βάση τη συμμετοχή μου στην Α' Φάση του Προγράμματος καταγράφω:	
• Ποιες ήταν οι χρησιμότερες γνώσεις, ιδέες ή πρακτικές που έμαθα για τον ρόλο μου ως μέντορα; • Ποιοι προβληματισμοί ή ανάγκες για περαιτέρω γνώση και υποστήριξη παραμένουν πριν από την έναρξη της Β' Φάσης; • Πόσο έτοιμος/έτοιμη νιώθω για τον ρόλο μου ως μέντορας;	

Με βάση τη φετινή μου εμπειρία στο σχολείο καταγράφω:	
• Πώς εξελίχθηκε ο/η νεοεισερχόμενος/νεοεισερχόμενη εκπαιδευτικός κατά τη διάρκεια της χρονιάς; • Ποιες πρακτικές καθοδήγησης αποδείχθηκαν πιο αποτελεσματικές; • Τι έμαθα μέσα από αυτή τη συνεργασία; • Πώς μπορώ να βελτιώσω τον ρόλο μου ως μέντορας στο μέλλον;	
Με βάση όσα έχουν διαδραματιστεί στη συνεργατική διαδικασία μου με τον/την νεοεισερχόμενο/ νεοεισερχόμενη εκπαιδευτικό, καταγράφω :	
• Ποιοι στόχοι επιτεύχθηκαν; • Ποιες προκλήσεις παραμένουν; • Ποια στοιχεία της συνεργασίας μας θα θέλαμε να διατηρήσουμε; • Ποια είναι τα επόμενα βήματα για την επαγγελματική μάθηση του/της νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης εκπαιδευτικού;	

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΥΠΡΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ (ΠΝΕ-ΔΕ)

ΕΝΤΥΠΟ ΠΝΕ (Α2):ΑΝΑΣΤΟΧΑΣΤΙΚΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ/ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΗΣ

Σχολική Χρονιά _____

Ονοματεπώνυμο νεοεισερχόμενου/ νεοεισερχόμενης:	
Σχολείο:	_____ Διευθύντρια/Διευθυντής: _____ Τηλ: _____

Με βάση τη συμμετοχή μου στην Α' Φάση του Προγράμματος, καταγράφω:	
• Ποιες γνώσεις, δεξιότητες ιδέες ή πρακτικές από τις θεματικές ενότητες θεωρώ τις πιο χρήσιμες για την εργασία μου ως εκπαιδευτικός και γιατί; • Τι έμαθα μέσα από την επιμόρφωση για τις δικές μου ανάγκες επαγγελματικής μάθησης ; • Ποιοι προβληματισμοί ή ανάγκες παραμένουν καθώς ετοιμάζομαι για την Β' Φάση του Προγράμματος;	

Με βάση τη φετινή μου εμπειρία στο σχολείο, καταγράφω:	
• Ποιες προκλήσεις αντιμετώπισα κατά τη διάρκεια της χρονιάς; • Ποια θεωρώ τη σημαντικότερη επαγγελματική μου επιτυχία; • Ποια δυσκολία με βοήθησε περισσότερο να μάθω; • Ποια συμβολή του/της μέντορα μου θεωρώ πιο ουσιαστική; • Σε ποιους τομείς βελτίωσα τη διδασκαλία μου; - Σε ποιους τομείς χρειάζομαι περαιτέρω επιμόρφωση ή υποστήριξη; • Ποιους προβληματισμούς είχα και τι συναισθήματα ένιωσα ως εκπαιδευτικός;	
Με βάση όσα έχουν πραγματοποιηθεί κατά τη συνεργασία μου με τον/την μέντορα, καταγράφω:	
• Ποιοι στόχοι επιτεύχθηκαν; • Ποιες προκλήσεις παραμένουν; • Ποια στοιχεία της συνεργασίας μας θα θέλαμε να διατηρήσουμε; • Ποια είναι τα επόμενα βήματα για την επαγγελματική μου μάθηση;	

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΥΠΡΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΕΝΤΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ (ΠΝΕ-ΔΕ)

ΕΝΤΥΠΟ ΠΝΕ (Β1):ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ/ΤΗΝ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟ/ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΤΟΥ/ΤΗΣ ΜΕΝΤΟΡΑ

α/α	Ημερομηνία	Τάξη	Θέμα	Υπογραφή Διευθυντή/ Διευθύντριας
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

Όνομα και Υπογραφή Διευθυντή/Διευθύντριας: _____

Όνομα και υπογραφή μέντορα: _____

Όνομα και υπογραφή νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης: _____

Σφραγίδα σχολείου:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΥΠΡΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΕΝΤΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ (ΠΝΕ-ΔΕ)

ΕΝΤΥΠΟ ΠΝΕ (Β2): ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΤΟΝ/ΤΗ ΜΕΝΤΟΡΑ ΣΤΗΝ ΤΑΞΗ ΤΟΥ/ΤΗΣ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ/ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

α/α	Ημερομηνία	Τάξη	Θέμα	Υπογραφή Διευθυντή/ Διευθύντριας
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

Όνομα και Υπογραφή Διευθυντή/Διευθύντριας: _____

Όνομα και υπογραφή μέντορα: _____

Όνομα και υπογραφή νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης: _____

Σφραγίδα σχολείου:

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ
ΚΥΠΡΟΥ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΜΟΡΦΩΣΗΣ ΜΕΝΤΟΡΩΝ ΚΑΙ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΠΝΕ-ΔΕ

ΕΝΤΥΠΟ ΠΝΕ-ΔΕ (Β3): ΣΥΝΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ ΜΕΝΤΟΡΑ ΚΑΙ ΝΕΟΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ

α/α	Ημερομηνία	Τάξη	Θέμα	Υπογραφή Διευθυντή/ Διευθύντριας
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				

Όνομα και Υπογραφή Διευθυντή/Διευθύντριας: _____

Όνομα και υπογραφή μέντορα: _____

Όνομα και υπογραφή νεοεισερχόμενου/νεοεισερχόμενης: _____

Σφραγίδα σχολείου:

